

ARRARII WAAQAYYO FEYIINEE KEENYA

JACK OESCH

KUTAA 1: UUMAMA- UUMAMA AKKA QAJEELCHA WAAQAYYOOTTI

KUTAA 2: KUFAATHI- MAALTUU DOGOGGORAME?

KUTAA 3: QAAYENII FI ABEEL- ANI EEGDU OBBOLESSA KOOTI?

KUTAA 4: BISHAAN BADIISAA- LAMMAFFA HIN DEEBI’U

KUTAA 5: GAMOO BAABILOON: NOHII IRRAA HANGA ABRAHAAMITTI.

“DUBII KEE ABDIIDHAAN NAN EEGADHA”

FAARFANNA 119:74

SEENSA

“Dhugaan maalinni?” Gaaffiin Pontis Pilate Gooftaan Iyyasuusiin - osoo akka fannifamuuf murtoon irratti hin-darbin dura – gaafate; duubbee gaaffilee hedduu yeroo ammaatti namootni guutumma addunyaa gaaffiif deebii barbaabaadan - kaasan jira: Karoorri an biyya lafaa kanarra jiruuf maallinni? Abdii maaliitu jira biyya lafaa kanarra jiraadhee jireenya du’a boodaa kan itti eeguu danda’u?

Dhalli namaa marti waa’ee kaayyoofi abdii deebii dhugaa ta’e argachuuf nibarbaada, sababni isaas kaayyoo fi abdiin jireenya keenya ammaatti hiikkaa fi sona waan kennaniif.

Amanamummaa Waaqayyoo, Abdiin keenya seenaa Yisihaaqii fi maatii isaarratti xiyyeeffata.

Qo’annaa kana guutuusaa keessatti maatiinsaa waliisaanii akka goyyamsan mul’isa.

Goyyomsaan maaticha gidduutti wal-qooddiin akka jiraatu taasiseera. Goyyomsaan hariiroo addaan cite, miira sodaa, ijaa ba’uu, himachuu fi soba uumeera. Haata’u malee, bu’aaleen hamaan (rakkooleen) kunniin marti osoo jiranii Waaqayyoo kakuusaa Waaqasaanii ta’uuf isaanii galeefitti amanameera.

Jalqabaa kaasee waraanni jireenyaa fi du’aa ture gaarii fi hamaa, dhugaa fi soba, ifaa fi dukkana gidduutti. Waraanni kun seexanni / amajaajiin Edan Gannat keessatti hawaaniin malasaatti fakkeessuusaatti fayyadamee erga gowwomsee itti-fufee jira. Dhimmi yeroo sanaa kun kun ammas yeroo ammaatti dhimma wal-fakkaataadha. Dhimmichi aangoo sagalee waaqayyoo bu’uurefata. Seetanichi/Amasjaajichi yehuwaaniin gaafate “Waaqayyoo akkas jedhee?” fi “Waaqayyoo dhuguma akkas jedhee?” Gowwomsaan dhugaa dhoksa. Gowwomsaan dhugaa gaaffii keessa galcha. Gowwomsaan biqiltuu shakkii sammuu namaa keessatti dhaaba, iddoo

dhugaaf kennamuu malummoo nixiqqeessa. Gowwomsaan dhugaan nimorkata, akka dhugaan hinjirrettis nimorma. Waraanichi Waaqayyoo fi seexana/amajaajji gidduutti. Lachanuu lubbuu dhala namaa irratti waliin qabu.

Gowwomsaan karaa seexanni cubbuu gara biyya lafaatti fidedha. Dhugaan ammoo karaa Waaqayyoo cubbuu dhabamsiisuuf fayyadamudha. Cubbuun onneen nama hundaa guutuudha. Jallinni jeequmsa, faayidaa hinqabne garaa hunda keenyaa keessa jirudha. Goyyomsaa abdi balleessa, kaayyoo qbatamaa barbaaduutti nu hanqisa, hiika jireenyaas. Lubbuun dhala namaa boqonnaa barbaaddi goyyomsaan garuu lubbuu boqonnaa dhabsiisa. Guutummaa macaafa Qulqulluu keessatti waaqayyoo isa waliin hariiroo akka uumnu waamicha nuuf dhiheessa. hariiroo abdi fi kaayyoo nuuf kennu. Hundi keenya gara dhugaa beekuutti akka dhufnu barbaada (1 Ximootiyoo 2:4). Dhugaa akka beeknu barbaada sababnisaa dhuqaan bilisa nama baasa (YOhaannis 8:32, 35). Dubbiin Sagaleensaa dhugaadha Inni haqa qabeessa waan ta'eef. (Yoohaannis 3:33). Goyyomsichi (amajaajichi) sobaa fi jallina waliin dhufa dukkana keessatti akn nu-qabu. Namni dhugaatti jiraatu kamiyyuu ifatti in-jiraata, Dhugaatti kan jiraatu garuu hojiin Isaa Inni akka jaalala Waaqayyootti hojjatame, haa mul'atuuf gara ifichaatti in ba'a (Yohaannis 3: 21).

Dhugaan guddaa “ Waaqayyoo akkasitti tokkicha ilmasaa hanga kennuufitti biyya lafaa jaallate; kunimmoo isatti kan amanu hundinuu jireenya bara baraa haa qabaatuuf malee haa baduuf miti. Waaqayyoo biyya lafaatti farachiisuuf miti, biyyi lafaa isaan haafayyuuf Ilma Isaa biyya lafaatti erge malee” (Yoohaannis 3: 16, 17)

Waa'ee Yisihaaqii fi Ribqaa, Eesaawuu fi Yaa'iqoob qo'achuu yeroo jalqabdan amanamummaan Waaqayyoo amala isaaniirratti akka hin-hundoodne nibartu, garuu jalala amanamaa Isaaniif qabuun malee. Haaluma kanaan nutis waaqayyoo nuuf amanamuunsaa amala keenyaarratti akka

hin-hundoofne garuu jalala nuuf qabuurratti akka hundaa'u barree itti gammaduu dandeenya.

Maatii Yisihaaqii fi isaaf kakuun waaqayyoo isa jedhe akka raawwatuuf taasiseera.

Anaa fi isiniif waaqayyo kakuu nuuf galeera cuubbaa keenyaarratti wayita kan ofiisaa nu taasifatetti, cubbuu keenya nuuf dhiisee jireenya bara-baraa nuu kennetti.

Jalqabbii

Qo'annoo Macaafa Qulqulluu barreefama 'Amanamummaa Waaqayyoo, Abdii keenya' jedhu kanaan jireenya keessan gara fuul-duraa qajeelchuuf carraa GILGAALAA qophaa'edhas. Imalli keessan kan mataa keessanii qofa, kan nama isa kaanirraa adda ta'a, Kaka'umsa keessanii fi fedhii keessan irratti hundaa'a guddinni keessan beekumsa Macaafa Qulqulluutti. Dinqisiifannaa keessan namoota haaraa ittiin wal bartaniin isaanis Yisihaaq, Ribqaa, yaa'iqoob fi Eesaaw. Qo'annaa kanaaf of kennuun keessan jireenyi keessan akak badhaadhu taasisa, akka Waaqayyoo karaa sagaleesaa isinitti dubbatuun.

Waantota shan of harkaa akka qabaattan jajjabeeffamtu. Meeshaaleen kunniin qo'annoon kun jalqabee hanga xumuramutti faayidaarra oolu. Qo'annoo keessan guyya guyyaa keessatti faayidaarra ni oolu hubannoo keessan gabbisuuf.

1. Qorannaa Macaafa Qulqulluu kana – Amanamummaa Waaqayyoo, Abdii keenya'
2. Macaafa Qulqulluu hiikaa haaraa.Macaafa haaraa bittu yota'eefi waan isin ilaalu qabdan-
  - a) Kutaa macaafa qulqulluu caqaftuu kan ofgidduudhaa qabu
  - b) Baafata kan ofirraa qabu
  - c) Kaartaa kan ofirraa qabu
  - d) Fuula dhumma irratti bakkota seena qebeesaa ta'aan fakkidhaan kaan ka'aan.
3. Qalama yookiin qubeessaa
4. Yaadanoo
5. Kaardi yaada ittin qabataan

Akka lakkoofsa lammaffaa irratti ibsametti, macaafa qulqulluu qabattanii jennaan qorannoo kana jalqabuu dandeessu. Qorannoon kuni, qoraannoo maacaafa qulqulluu yeroo geggeesitan, yo yeroo jalqabaa ta'eefii, qorannoo isa "*Macaafa Qulqulluu ilaahuu*" jedhu irraa jalqabaa. Isa qorachuun keessani, barataa ga'aa isin godha. Qorannaa kana weeb sayitii keenya irraa tola argachuu dandeessuu. Weeb sayitiin keenya, WWW.crosscm.Org dha. Qorannoo kana, "Amanamummaa Waaqayyoo, Abdii keenya" isa jedhuunis jalqabuu dandeessu.

Qabxiiwwan ilaalamuu qaban Lakk 2 jalatti tarreeffamaniin qo'annaa keessaniif sirriitti niqophooftu, boqonnicha milkaa'inaan keessa ba'uuf hal-dureewwan xumurtaniittu jechuudha. Macaafa Qulqulluu keessan wayita bitatttan nama isa/ishee isinitti gurguraa jiru/tu wayita filattan akka isin gargaaru/tu gaafachuuf boodeetti hin-jedhinaa. Keessumaa 'kutaan wabeeffannu' itti baraa'e irratti hundaa'uun akaakuu jiran irratti gargaarsa gaafadhaa.

Waanta baruun isinirra jiru: Hiikni Macaafa Qulqulluu gara-garaa maneen Macaafni qulqulluun itti gurguramanusaniitti. Manneen kitaabaa jajamoo ta'an biyya keessaa keessatti ni argamu. Qo'annoo kanaaf Macaafni qulqulluu gorfamu hiika biyyoolessaa haaraati, 'Hikka Harra' jedhamuun kan beekamu jechuudha. Qo'annoo Macaafa Qulqulluu kana keessatti kan wabeeffannu hiika biyyoolessaa haaraa kana. Macaafi kun kan hiikame barreeffama aslii irratti, hayyannis hiikni kun haala adda ta'een sirrii akka ta'ee fi afaan si'anaa kka fayyadamu itti waliigalu. Hiikonni baay'een gaggaarii kaan jiru, al-takka takkas boqonnaa Macaafa Qulqulluu keessaa murtaa'esirritti hubachuuf akkasumas hubannoo argachuuf nigargaaru.

Macaafa qulqulluu keessan qabxiiwwan yaadachuuf qalama irra dibuu hisodaatinaa. Isinii eyyamameera! Kanaafi peennaa fi qalmni halluu itti irra diban kan barbaachiseef. Macaafa Qulqulluu keessani, qo'annaadhaaf. Qabxii mataa keessanii qabataniin, jala sarartaniin, irra dibdaniin, itti martaniin, xiyya irra keessaniin kan mataa keessanii taasifadhaa! Wayita kana

Dabtara (Notebook) yookaan taableetii keessan yaada, gaaffii fi haala qo'annaa keessanii irratti barreessuf akka fayyadamtan gorfama.

Tokkoon tokkoo barannoowwan ja'anii kutaa shan shanitti adda baba'ee jira. Kutaaleen kunniin yeroo adda kukkutuun qo'aqnnucha keessa akka baatan qofa gargaaru. Yeroon qo'annoon kun isinitti fudhatu saffisa keessan isintu murteessa.

Al-takka takka barannoowwan kunniin yeroo isin qabdaniif ol yeroo akka kennitaniif gaafata ta'a, akkasumas takkaa qabattanii teessaniin akka xumurtan isinirraa barbaada ta'a. Yeroo kaan ammoo kutaa barannoo tokko xumuratnii isa itti aanutti darbuuf filachuu dandeessu.

Macaafa Qulqulluu qo'achuuf alanni isiniif jalqaba yoo ta'e Barannoo mata duree ' *Macaafa Qulqulluu kan ofii taasifachuu* ' jedhuun akka jalqabdan jajjabeeffamtu. Qo'annuchi maloota qo'annoo keessaniif haala mijeessan isinii dhiheessa, akkasumas Macaafa qulqulluu sirriitti akka beektan isin gargaara/taasisa. ' *Macaafa Qulqulluu kan ofii taasifachuu* ' (*Making the Bible Yours*) tarii www.FullValue.Org irraa garagalfachuun nidanda'ama. Boqonnaawwan kaan dabalataas kaffaltii tokko malee galagalfachuun nidanda'ama. Fakkeenyaaf: ' *Karoora Waaqayyoo, Filannoo Keenya* ' kan jedhu qo'annoo boqonnaawwan jalqabaa Seera Uumamaa kudha tokkooti. Kakuu ' *Waaqayyoo, Eebba Keenya* ' kan jedhu ammoo seenaa Abrahaam Seera Uumamaa 12-25tti jiruuti Barannoowwan kunniin akka dubbiftaniif kan jajjabeefamtan ta'us barannoo boqonnaa afur qabu ' *Amanamummaa Waaqayyoo, Abdii Keenya* ' jedhu kana milkaa'inaa xumuruuf hin barbaachisani.

Walumaagalatti, barannoon kun ofii keessanii barachuu (qoo'achuu) akka dandeessaniif barreeffamuusaa hubachuu isin barbaachisa. Akka nama qoo'atuuf mijatuttidha kan qophaa'e. naamusaan qayyabachuu muraasaan dhadhabbiif fi rakkoo tokko malee barannucha qo'attanii xumuruu nidandeessu. Kana malees qo'annoon kun kan nama hawwatu ta'a. odeeffannoo haaraa

irraa argattu. Barnootaa fi hubannoowwan haaraa argattan namootaaf qooduuf fedhiin isin keessatti uumama. Gaaffilee baay'ee cicimoo deebii barbaadan gaafattu.

Hiriyoota keessan muraasa isin waliin akka qoo'ataniif akka afeertan baay'ee jajjabeeffamtu. Isin yookaan michuun keessan hiriyoota (dachaa) lama yookaan sadii akka isin waliin qoo'ataniif gaafachuu dandeessu. Tarii gamoo jireenyaa (apartimantii) keessa jiraattu ta'ee nama (hiriyaa) akka isin waliin qoo'atuuf afeeruu dandeessu. Tariimmoo nama isin bakka hojiitti beektan Waaqayyo Macaafa Wqulqulluu keessatti maal akka jedhu akka baruuf afeeramuu danda'a. Yookaan miseensa waldaa tokkoo ykn waldaa tokko bakka barnootni itti kennamu beektu ta'ee-sagantichaan ammoo waan torbanicha keessatti barattan (hirmaattoonni) baratan irratti mariin ni geggeeffama yoo ta'e. Haala akkamii keessayyuu yoo jiraattan haala mijataa akka hiriyaa isa barattan walii hirtanii waliin guddachuu dandeessanitti garee xiqqoo torbanitti al tokko walitti qabamu uumaa. Namoonni garee qo'annaa keessanii keessaa, gareen keessan guddaas ta'e xinnoo, qo'annoo keessan nigabbisa akkuma isin kan isaanii gabbistan.

Amma yeroon yeroo itti jalqabanidha! Macaafa Qulqulluu keessan Se! Era Uumamaa 25 banaa.

Mee haa jalqabnu. Jechoota lakkoofsa 19 irra jiran barreessaa

---

BARANNOO TOKKO- KUTAA 1

SEENSA

Serri Uumamaa seenaa kaan waliin wayita madaallu waa'ee ilma Abrahaam fi Saaraa Yisihaaqii waa xinnoo nutti hima. Waa'eesaa seenaa maatiisaa, haadha manaa isaa Ribiqaa fi ijoolleesaa lamaan Yaa'iqoobii fi Eesaaw waliin ibsamee jira, kan waa'eesaa nubarsiisu. Yisihaaq ilma kakuu ture, Waliigaltee Waaqayyo fi Abrahaam giddus kan dhaalu isa ture. Akkuma '*Kakuu Waaqayyoo, Eebba keenya*' Boqonnaa 3 keessatti yaadatanitti waliigalteen kun kakuu dhuma hin-qabne , lafaa, qabeenyaa, dhalaa of keessatti haammateera. Haata'u malee, Abrahaamii fi Saaraan ijoollee hin-qaban turani, lafa ormaarra akka ormaatti jiraatani. Waaqayyo garuu Abrahaamiin abbaa uummattootaa akka ta'u itti himeera. Abdiinsaa waaqayyoon beekuurra ture, Waaqayyo waan kakate raawwachuuf amanamaa akka ta'e amanuun.

Qo'annan Macaafa Qulqulluu '*Kakuu Waaqayyoo, Eebba Keenya*' jedhu du'a Abrahaam Seera Uumamaa 25 irratti xumurama. Haata'u malee, Abrahaam osoo hin-du'in dura ilamasaaf haadha-warraa arguu fedha ture. Seerri Uumamaa 24 seenaa akka itti Ribqaan filamte seenessa. Boqonnichi haasaa Abrahaamii fi hojjataa manasaa waan hundumaarratti ajajuu gidduuttiin jalqaba. Maqaan hojjataa kanaa hin-dhahamne. Hojjataa yookaan namicha jedhamee eerame.

Yadannoo osoo hin-jalqabin dura...wayita qoo'annu kanatti 1) dhugaa seenichaa qoo'adhaa, 2) dhugaa waa'ee Waaqayyoo fi nu ammoo akka dhala namaattii barruuf jirruuf dammaqaa ta'aa, 3) gaaffilee barbaachisoo ta'an application?? Seenichaa fi jireenya keenya har'aaf bu'aa buusan (fayyadan) gaaffadhaa.

HOJII MANAA

Seera Uumamaa 24 dubbisaatii, yaaada qabdaniif fi gaaleewwan dabtara yaadannoo keessaniirratti barreessaa, isa isinii hin-galles yoo ta'e. waan isinitti haaraa ta'e garuu akka aadaatti raawwatame qabxii qaphadhaa.

GILGAALA:

Seenichi waan jedhu ilaaluun haa jalqabnu

- Lakkoofsa 1: Abrahaam amma dulloomeera. Waggootaaf 'haala gaariin akka bal'ateera'. yeroo Saaraan duute umuriinsaa waggaa 137 akka turee fi waggaa 175ffaa isaarratti boqochuusaa beekna. Lakkoofsi kun 'Waaqayyo waan hundumaan isa eebbisuusaa' nuti hima. Itti-fufaatii Seera Uumamaa 24: 35 ilaalaatii lakkoofsa kana keessatti kan eerame waa'ee eebba waaqayyoo jireenya isaarrattii barreessaa.
-
-

- Lakkoofsa 2-4 Abrahaam hojjataa mana isaa waan hundumaa too'atuwaamee. Abrahaam hojjatasaa kana maal akka raawwatu ajaje?
-

- Abrahaam hojjataan isaa maal akka raawwatuuf waadaa seensise?
-

BARSIISA:

Gaaffii kana gaafachuu qabna: Iimi isaa haadha-manaa warra kana'aan keessaa akka fuudhuu dhiisuunsaa Abrahaamiif maalif baay'ee barbaachisaa ture? Waa'ee isaanii maal beekna?

Eenyu akka isaan turan bira ga'uuf ???

Seera Uumamaa 10: 15 -19 keessatti Kana'aan sanyii ilma Nooh Ham akka ta'an hubanna.

Sanyiin Ham abaaramoo turan sababa Ham abbaasaa hin kabajneef (Seera Uumamaa 9: 25-27.

Kanaaf Lakkoofsa 4 irratti hojjataan kun eessa akka dhaqu abboomame?

Kana malees dhimma baay'ee barbaachisaa tokko yaadachuu qabna. Waaqayyo Abrahaamiif kakuu galeera. Dhiigni Sheem irraa Abrahaamitti akkasumas Yisihaaqitti darbeera. Kakuun- baraa baraa Abrahaam walii fi sanyiisaa waliin mirkanaa'e (Seera Uumamaa 17) kun murtoo amantii Abrahaam fudhatedha. Kanneen abaaramoo waliin, dhiiga tokko kan hin taane waliin akkasumas kakuu jala waliin kan hinjirre waliin fuudhaaf heerumaan hidhachuurra Abrahaam hojjataasaa biyyasaa durii Haranitti erguun Yisihaaqiif haadha warraa firootasaa irraa barbaade. Gaa'elli ilmaa fi intala ofii warraan dursee mijeeffamu aadichaan fudhatama qaba ture.

BARANNOO TOKKO –KUTAA 2

Asitti itti-gaafatamummaa cimaa hojjataa- Abrahaam kanatti kenname hubachuu jalqabna.

Waadaa kana osoo hin-seenin dura waanti irratti mari'atamuu qabu jira.

GILGAALA ITTI-FUFA:

- Lakkoofsa 5-6: Laqqoofs 5 keessatti gaaffiin hojjatichaa maal ture?

- Deebiin Abrahaamoo maal ture?

- Lakkoofsa 7: Sababni Abrahaam maal ture? Seera Uumamaa 12: 1-3ttii keessa deebi'aa qo'adhaa

---

BARSIIISA:

Waaqayyo Abrahaamiin haraan keessaa baasee gara Kana'aan isa fide. Waaqayyo Abrahaamiin Haraan keessa wayita waametti lafa, ijoollee (sanyii) fi qabeenyaan akka isa eebbisu kakateefii ture. Waaqayyos akka kakateefitti qabeenyaa (lafa) , sanyii (dhala), badhaadhina kenneef (afaan ingiliziitiin Waanti waaqayyo Abrahaamiif kennuuf kakate p sadan jedhamanii dhahamu; isaanis: (property, Progeny and prosperity).

Abrahaam amma Waaqayyo inni biyyasaatii isa fide isa faana (hojjataasaa faana) akka deemu hojjataasaatti hime. Haata'u malee, Abrahaam biyya haran keessaa waan waamameef ilmi isaa,

akka kakuchaatti, achitti hin deebi’u. Biyya isaa durii dhiisee akka ba’u fi gara dachee haaraa akka dhaqu waamame. Innii fi dhaloonni isaa (sanyiin isaa) kakuu haaraa Waaqayyoon kennameeraafi, kakuu barabaraa. Jalqabbii haaraa (seera uumamaa haaraa) akka jalqabu achi keessaa waamame.

Bakka seenaa kanatti waanti baay’een sammuu keessa isin deddeebi’uu danda’a. qaaccessinee hin ilaallu garuu haala isin itti sammuu keessan keessatti itti fakkiisaa qabatan fayyadamuu jalqabna.

- Abrahaam tarii ilma isaa akka mootiitti waan jiraachise isinitti fakkaataa? Abrahaan hojii Waaqayyoo jireenyasaa keessatti muuxannoo qaba. Waaqayyoo kakuu isaaf gale karaa Yisihaaq raawwateefi- dhalootasaatii jalqabee hanga imala gara gaara Morih bakka inni itti aarsaaf dhiyaachuuf turetti. Abrahaam akka ilamasaatti eegumsii fi eebbi harka Waaqayyoo Yisihaaq waliin akka ture beeka. Waaqayyoo inni isaaf kakate “ergamaasaa ergee

---

(Seera uumamaa 24: 7). Akkasumas, dubartiin tokkollee hojjataa isaa waliin deebi’uuf fedhii agarsiisuu yoo didde, Abrahaam waadaa isa seensise irraa isa ni hiika.(Seera Uumamaa 24: 8)

- Yaada biroo...akka miseensa maatii abrahaamitti, hojjatichi naqna qabateera. Innis kakuu bara-baraa Waaqayyoo jala galeera seera uumamaa 17 keessatti. Hariiroo Abrahaam waliin qabuun surraan Waaqayyoo kan isaas ta’eera akkuma gooftasaa. Hariiroo fi eegumsa Abrahaam Waaqayyoo waliin qabaatee fi argate innis ni argata. Hojjataan isaa

kana beeka ture sababa Abrahaam akkas akka ture waan mirkaneesseef. Hojjatichi Yisihaaq qaama kakuu Waaqayyoo akka ture beeka ture. Waaqayyo akkuma Abrahaam waliin ture, sababa Abrahaamiif, Waaqayyo kakuu isaatiif ni-amanama. Kanaaf, Abrahaamiif waa'ee dhimmichaa irratti waadaa seene (Lakkoofsa 9) yaada keessan barreessaa:

BARANNOO TOKKO-KUTAA 3

SEENSA:

Hojjatichi gaala muraasaa fi mi'oota kaan badhaadhina Abrahaam mul'isan fuudhee ka'e gara Aram Naharaim –Mandaraa Naahoritti in-qajele. Filannoo osoo argattee, maappii fuula dhumaa Maqcaafa Qulqulluu keerra jirurratti bakka Aram Naharaim itti argamtu addaan baaftee eeruuf yaaluu dandeessa. Haata'u amlee, Aram hin mula'tu ta'a. Mo'aabiin barbaadi sana booda gara bahaa gara gaaraatti adeemi. Bakkichis bakkichadha jedhamee bakka tilmaamaudha. Araam kan argamtu Kaaba Lixa Mosopotamiyaattidha.

GILGAALA ITTI-FUFA:

- Abrahaam gaalota kudhanii fi mi'oota gaggaarii mara hojjataa isaa waliin erge. Hojjataan kun gara Aram dhaqe achi ga'ees inboqote gaalotasaas boolla bishaani mandarichaa bira. Yeroo achi ga'u galgala ture, yeroo itti dubartoonni bishaan waraabbachuuf ba'an.
- Lakkoofsa 12-14: Kadhannaa isaa jechoota mataa keetiin barreessi.

- Hojjatichi Waaqayyo milkaa'ina gonfachiisuuf Abrahaamitti gaarummaasaa akaa agarsiisu kadhate. Mallattoo hojjatichi dubaree ishee Waaqayyo Yisihaaqiif fialte itti bare maal ture?

- Lakkoofsa 15: Osoo inni kadhatee hin-xumurin maaltu ta'e?

_____

- Lakkoofsi 15 waa'ee Ribqaa maal nutti hima?

_____

_____

- Firummaan isheen Abrahaam waliin qabdu maalinni? Abbaan ishee eenyutire? _____

Seera uumamaa 11:27 -29, 22:23s ilaali

- Lakkoofsa 16 irratti akkamitti ibsamte?

_____

- Gombooshee bishaan burqituchaan in guutte. Hojjatichis ariitiidhaan garasheetti adeemee bishaan akka isa obaaftuuf gaafate. Lakkoofsotni itti aanan waantota isheen sana booda raawwate ibsu. Waanti hundumtuu akka hojjatichi Waaqayyoon kadhatetti raawwate. Bishaan isa obaafta, sana booda gaalotaaf hanga isaan dhuganii quufanitti bishaan waraabdeef. Kana irratti xiyyeeffattanii wayita yaaddan, waan hojjatichi irraa eege enourmous? Waan guddaa ture. Gaalota 10 hanga isaan dhuganii quufanitti obaasuu! Gara burqituutti si'a meeqa deddeebi'uu ishee gaafate gomboo bishaan guuttee baattee!

- Lakkoofsi 21Hojjatichi osoo ishee hingargaarin calluma jedhee ishee ilaalaa akka ture eera. “ _____.”

- Lakkoofsa isa itti aanu keessatti namichi amartii warqee funyaanitti kee'atan fi bitawoo warqee lama gadi fuudhe. Sana booda Ribqaan eenyu akka taatee fi eessa akka jiraattu gaafate. Halkan sana mana abbaashee buluu yoo danda'a ta'e baruu barbaade. Lakkoofsa

25 keessatti namichaaf maal arjoomte?

- Battaluma sanatti deebiin hojjatichaa maal ture?

Lakkoofs 27 keessatti sababa inni itti Waaqayyoon waaqessee fi galateeffate maalidha?

1. _____

2. _____

BARANNOO TOKKO –KUTAA 4

BARSIISA:

Lakkoofsi 7 fi 27 Waaqayyo kakuusaaf amanamaa ta'usaa nu yaadachiisa. Inni Sagaleesaa ni eega. Sagaleensaa dhugaadha. *'Amanamummaa Waaqayyoo, Eebba Keenya'* keessatti jireenya Abrahaam qorannee hangam Waaqayyo kakuu isaaf kakate hanga raawwatuufitti akkanni itti eeggate argineerra. Amanamummaan Waaqayyoo Dubbaasaatiif qabu garuu yeroo mataa ofii keenyaarratti kan hundaa'e akka hin-taane qalbeeffachuu qabna. Akka namaatti waanti nuti eegnuu fi obsa dhabuun keenya yaada keenyaa fi waan eegnu sana jeequu danda'a. Yeroo baay'ee amanamummaan maal akka ta'e daangaa kaa'uu/hiika itti kennuu barbaanna Waaqayyo akka nubarsiisuuf of kennuurra. Waaqayyoon beekuutti wayita dhufnu akkasumas hariiroon isa waliin qabnu guddataa wayita adeemu hubannoo fi ogummaa ittiin amanamummaa itti qalbeeffannuu fi Inni amanamaa ta'usaa itti amannu nuuf kenna.

Waanti nuti qalbeeffachuu qabnu biraan ammoo kakuun keenya kakuu Waaqayyoo akka hin-taane beekuu akka qabnuu fi kakuu keenyas akka nuu raawwatuuf Isa irraa eeguu akka hindandeenyedha. Kakuun keenya kakuu keenyadha, kan Isaa miti. Kakuunsaa garuu kan keenya nicaala.

Inni kan kakatuuf raawwachuufi, ni amanamas. Waadaa seenuu nan danda'an ta'a raawwachuuf haata'u malee amalli koo namummaa akka ani hin-amanamne na gochuu danda'a. mucaa tokkoof waanan waadaa seeneef raawwachuufiif kakachuu nan danda'an ta'a, garuu haalli uumamu garuu waadaan seene sana akka hin raawwanne akkan filadhu filannoo naaf kennuu danda'a. Yeroo baay'ee, namoota ta'uu keenyaan Waaqayyoonis akkuma nama biraatti ilaalla akka inni kakuu kakatee akka namaatti sagalee dubbateef akka inni amanamee hin raawwanneetti(jecha isaa akka hin-eegnetti. Haata'u malee, amalli Waaqayyoo kun akka inni nu

ijaaruu, akka fakkeenyaatti ni qajeelchuu jalqabu kan keenyas nita'a. Akka fakkeenyasaa akka taanu jalqabuma karoorasaa akka ture yaada keessatti qabadhaa Seera Uumamaa 1:27 keessatti.

GILGAALA ITTI-FUFA:

- Lakkoofsa 28-33: Ribqaan waan ta'e mara maatii harmeesheetti himuuf gara manaatti in fiigde.Laban, obboleessi Ribqaa hojjaticha bakka burqituu sanatti arguuf jarjaree ba'e. Ribqaan amartii warqee funyaanitti kee'atanii fi bitawoo warqee harkatti kee'atan kaa'atee akka turte argeera. Laabaan obboleettiinsaa waanta ta'e wayita itti himtu dhaggeeffateera. Isa booda gara hojjatichaa dhaqee isaa fi warra isa waliin turan gara manaatti afeere, gaalota dabalatee halkan sana manasaa keessa akka bulaniif. Hojjatichi nyaata akka nyaatuuf isaaf dhihaate osoo hin-nyaatiin dura dhiommasaa Abbaa Ribqaa Betu'eelii fi Laabaanitti beeksisuu akka barbaadu dubbatee dide.
- Lakkoofsa 34-49: Hojjatichi Abrahaam erga isa ajajee jalqabee hanga Ribqaadhaaf warqee funyaanitti kee'atanii fi harkatti naqatan kenneeffitti waanta ta'e hime. Waantota ta'an keessaa waanti baay'ee dhimma cimaa ture jettan isa kami?

- Hojjatichi gaaffii Lkkoofsa 23 fi 47 irra jiruuf deebii argachuunsaa baay'ee barbaachisaa ture, " Intala eenyuuti ati?" Maaliif?

- Seera Uumamaa 24: 4 irratti Abrahaam maal jedhe?

- Hundumaan ol, Waaqayyo ammas niqopheesse. Waaqayyo korbeessa aarsaaf ta’u Seera Uumamaa 22: 13 keessatti inqopheesse amammoo Yisihaaqiif haadha-warraa ni qopheesse. Ammas gaarummaasaa fi amanamummaasaa irra deebi’ee Abrahaamitti in-mul’ise. Labaanii fi batu’eelis adeemsicha Waaqayyo akka qajeelche argani. Deebiinsanii lakkoofsa 50-51 jiru maal ture?

- Kennaan Ribqaa fi maatiisheetiif kenname waliigalteen maatii lamaan gidduutti uume

---

- Obboleessashee fi haadhasheef maal kenne?

-
- Lakkoofsa 54-61 keessatti Laabaanii fi haatisaa Ribqaa haadha manaa Yisihaaq akka taatuuf hojjaticha faana erguuf qophaa’u. Ganamasaa hojjatichi karaa jalqabuuf gara mana Gooftaasaattis deebi’uuf qophaa’aa ture. Milkaa’ina Waaqayyo isaaf kenne hojiitti hiikuuf qophaa’aa ture. Maatichi maal gaafatani Lakkoofsa 55 keessatti?

- Haata’u malee, hojjatichi in-dide. Maatichis fedhii Ribqaa gaafatanii guddiseeshee fi hojjattootashee waliin geggeessan. Eebba isaanii Ribqaadhaafii Lakkoofsa 60 keessattii barreessaa.

- Lakkoofsa 62-67 keessatti Yisihaaq Ribqaa wayita argetti waanta ta’e himaa.
  - Yisihaaq eessa ture? Maal hojjataa ture?

- Ribqaan Yisihaaqiin argite gaaffattes,

- Hojjatichis Yisihaaq gooftaasaa ta’u itti hime, sana booda Ribqaan maal goote?

- Yisihaaq gabaasa hojjatichaa dhaga’e. Yisihaaq maal godhe?

Tarii Yisihaaqii fi Ribqaan cidha hin qabaanne ta'a. saal quunamtiin dhiiraa fi dubartii gidduu gaa'ela guutuu akka taasisu beekna.

- Ribqaan haadha-warraa isaa taate, Yisihaaqis akka ishee jaallate beekna. Waan Yisihaaq barbaadu maal fiddeefi?
-

BARANNOO TOKKO- KUTAA 5

WAA'EE WAAQAYYOO MAAL BARANNA:

Seea Uumamaa 24 irra deebi'aa dubbisaa. Wayita dubbistanitti halluu keessaniin jechuuta amala Waaqayyoo ibsan irra dibaa akkasumas jechootaa fi gaaleewwan lakkoofsicha mul'isan yookaan lakkoofsota isaan keessatti argaman barreessaa:

Lakkoofsa Jechootaa fi gaaleewwan

Jechoonni gaarummaa fi amanamummaa jedhan lakkoofsa 27 keessatti barreefamaniiru, akkasumas lakkoofsa 4brahaamitti agrasiise argeera, ammammoo ofii isaa irratti arge.

GAAFFII HOJIIRRA OOLCHUU

- Amanamummaan waan dubbatan raawwachuu keessatti mul'ata. Amanamummaan waql- amantaa gabbisa. Waadaan gaa'elaa warri wal fuudhan (namichaa fi intalli) akka waliif amanaman ajaja.waliif amanamuunis waadaa waliif galan eegu. Waadaan kun wayita cabu wal-amntaan giddusaanii jiru nibada. Amanamummaan namni waan tokko wayita dubbatu akka raawwatutti ibsa. Amanamummaa waliin wal qabatee muuxannoon isin jireenya keessan keessatti qabdan maal fakkaata? Jarreen amanamummaa isin barsiisan eenyufaadha? Eenyu waadaa isinii gale kan cabse?

- _____
- _____
- _____
- Amanamummaa Waaqayyoo hubachuuf nirakkattuu? Muuxannoon keessan maal fakkaata? Waa'ee amanamummaa Waaqayyoo barnoota akkamii argattanii beektu?

- _____
- _____
- _____
- Amanamummaa akka agarsiiftaniif waadaa akkamii galtanii beektu? Namoonni amanamummaa keessan arganii wal-amantaan kutannoo isa raawwachuu keessaniin wayita gabbatu yaadaa.

_____

_____

_____

GADI FAGEESAANI ILAALU:

Amanamummaan Waaqayyoo waan isaan ol ta'erratti hin-hundaa'u. Ximootiwoos 2faa 2:13

yoodhuma nuti _____ taanellee, Inni sababa ofiisaa

_____ hindandeenyeef, Inni akka _____ ta'etti in

hafa.Waaqayyoo isa dha! Amanamummaan amala Waaqayyooti. Amalli kun maalummaa

Waaqayyoo nutty hima. Inni amanamaadha. Namoonni akka jedhanitti amanamummaan qaama

“DNA” Waaqayyoo ti. Fakkeenyi kan biroon macaafa qulqulluu keessa jiru ammo Waaqayyoo

jaalala' kan jedhudha.Jaalalli amala Waaqayyooti. Jaalalli salphaamatti maalummaa isaati.

Dabalataanis Macaafni Qulqulluu amala kan biroo Inni qabu nuuf ibsa, innis Waaqayyoo hanga

Waaqayyo haqa-qabeessa ta'uu isaati. Sagalee Waaqayyoorra kana kan nuu mirkaneessu: Ergaa Yohaannis 1: 8-10 argachuu dandeenya. Amaloonni lamaan lakkoofsota kanneen keessatti ibsaman maal fa'i? _____ fi _____ dha. Inni cubbuu keenya nuuf dhiisuuf amanamaa fi haqa-qabeessa. Lakkoofsotni kutaa macaafa qulqulluu kana keessa jiran kan isaan ibsan: yoo nuti qalbii jijjiiranni akka cubbuun keenya nuuf dhiifamudha. Inni kana raawwachuuf amanamaadha. Haata'u malee, yoo nuti waa'ee cubbuu keenyaa of sobne akkasumas Waaqayyoon sobne kakuun isaa jireenya keenya keessatti bakka hin-qabaatu.

KADHANNA

Yaa Waaqayyo ati Abrahaamiif Waaqayyoo fi Abrahaamiif amanamaa turte. Akkuma ati isaaf kakuu kee raawwatte, anaafis amanamaa fi gaariidha. Garuu, amanamummaa fi gaarummaankee anatti hin-beekamu, ani amanamaa miti. Kakuuwwan ani cabse namoonni akka nah in-amanne taasisa. Yaa Waaqayyo qajeelummaa dhabuukoo naaf dhiisi, akkasummas fakkii kee isa gaarii deebisuudhaaf ana keessatti hojjadhu. Amanamummaankee amanamummaa koo irratti akka hin-hundoofne nan beeka. Yaa Waaqayyo waan na jaallattuu fi waan dhiifama naaf gootuuf akkasumas waan ati gaarummaa keefi amanamummaa kee isa yeroo hundumaa jabaa ta'e keessatti na eegduuf galatoomi.

BARANNOO LAMA – KUTAA 1ffaa

SEENSA

Yeroo Abrahaam du'e ijoollonni isaa Yisihaaqii fi Ismaa'el bakka haadha-warraansaa Saaraan itti awwaalamtetti awwaalan. Yisihaaqii fhaadhi-warraan isaa Ribqaan Beer Lehai'roi keessa jiraachaa turani. Seenaan Yisihaaq Seera Uumamaa boqonnaa 25 keessatti itti fufa. Kakuun Waaqayyo Abrahaamiif gale akkas ture, sanyii kee akka urjii waaqarraa akkasumas akka cirracha qarqara galaanaa nan baay'isa jedhe. Amma inni wayita du'u, Yisihaaq qofaa isaa kakuu Waaqayyo Abrahaamiif gale sana dhaale.

HOJII MANAA:

Seera Umamaa 25: 19 -34 dubbisaa.

GILGAALA:

Boqonnaan kun seenaa Yisihaaq himuu itii-fufa. Lakkoofsa 19 fi 20 irratti hundeesaa hubachuutu nurraa eegama. Kanaafuu mee keessa haa deebinu.

- Lakkoofsa 19: Abbaan Yisihaaq eenyu? _____
- Lakkoofsa 20: Yisihaaq yeroo fuudhe umuriin isaa meeqa ture?
_____
- Yisihaaq eenyuun fuudhe? _____
  - Abbaan ishee eenyu ture? _____
  - Obboleessi ishee eenyu ture? _____
- Lakkoofsa 21: Yisihaaq Ribqaa fuudhuuf haalli mijeeffame.
  - Kadhannaan Yisihaaq waa'ee maalii ture? _____
  - Maalif kun waan guddaa ta'e? _____

- Erga kakuun Waaqayyoo karaa Yisihaaq raawwatama ta'ee, maaltu ta'uu qaba ture?

- Akka Waaqayyo kadhannaa Yisihaaq deebise baranneera. Maaltu uumame?

- Lakkoofsa 22: lakkoofsi kun waa'ee ulfaa'uu Ribqaa maal jedha?

BARSIISA

Ribqaan lakkuu ture kan isheen ulfoofte, dabalataanis ulfishee kun baay'ee rakkisaa

ture. Ijoolleen lachan gadameessashee keessatti wal-dhidhiitaa turan tutti himamee jira. Dubartiin muuxannoo akkanaa qabdu sochii kanaan akkam akka jeeqamtu dubbachuu nidandeessi. Haata'u malee, kan Ribqaa ammoo ijoollee lakkuu waan ta'aniif ittumaa rakkisaa ture, dabalataanis, akka isaan gadameessa keessatti dhalootaan dura wal-dhidhiitaa turan nutti himameera. Jeequmsi itti dhaga'ame kun akka isheen Gooftaashee barbaaddattu taasiseera. Maaliif waanti kun anaarratti raawwachaa jiraa?"

GILGAALA ITTI-FUFA

- Lakkoofsa 23: jechoota mataa keetyiin ibsi, Waaqayyo maal itti hime?

- Jireenyi Ribqaa adda ta'a ture. Ijoollee lakkuu ulfooftee turte. Waaqayyo lakkuun dhalatan uummata adda ba'an lama akka ta'an itti hime. Uummattoota lamaan kana keessaa tokkorra cimaa ta'a. Akkasumas, waanti dhumaa Ribqaatti himame tokko inni hangafti isa quxusuu akka tajaajiludha-aadaa tureen faallaa kan ta'e.

- Lakkoofsa 24: Yeroon da'umsasheetii yeroo ga'u ilmaan lakkuu deesse. Lakkoofsa 25 keessatti ilmi inni jalqabaa akkamitti ibsame?

_____

Eenyu jedhanii isa moggaasani? _____

- Lakkoofsa 26: Obboleessasaa ibsaa:

_____

- Ilma lakkuu isa lammataa eenyu jedhanii moggasani?

_____

- Eesaawuu fi Yaa'iqoob kan dhalatan Yisihaaq Ribqaa erga fuudhee waggaa digdama booda. Amma inni umuriinsaa waggaa 60dha.

- Lakkoofsa 27 fi 28 keessatti waa'ee ilmaan kanneenii –akka isaan guddataa adeemanitti odeeffannoo dabalataa kennameera. Waa'ee Eesaawu waan dabalataa maal barra?

_____

_____

- Waa'ee Yaa'iqooboo maal baranna?

_____

_____

Ijoolleen lamman garaagarummaa ifatti mul'atu qabu turani. Inni tokko cimaa akka itti adamsu beeku bakkee oolu ture, abbaasaan kan jaallatamu, inni tokko ammoo amala toleessaa fi qe'ee keessa kan oolu ture, akka ilmoo harmeesaan caalaa jaallatamuutti ibsame.

BARANNOO LAMA – KUTAA 2ffaa

HOJII MANAA

Waa'ee amala ijoollee kanneenii caalaa nibaranna. Lakkoofsa 29-34 irra deebi'aa dubbisaa.

GILGAALA ITTI-FUFA

Yaa'iqoob dhuguma kan nyaata bilcheessuu gargaaraa ture isa, Eesaawu ammoo bakkee daggala keessa nama oolu ture.

- Lakkoofsa 29: Eesaaw manatti yeroo gale haalli isaa akkam ture?

- Lakkoofsa 30: Eesaaw maal barbaade?

- Lakkoofsa 31: Yaa'iqoob waliigaltee malee waan Eesaaw barbaade kennuufiif hin-turre. Yaadni Yaa'iqoob dhiheesse maal ture?

BARSIIISA:

Lakkoofsi 31 waa'ee mirga dhalootaa dubbata. Mirgi dhalootaa kan ilma jalqaba dhalateeti kan haadha warraa seeraarras ta'e dubartii biraarraa kan dhalate yoo ta'e. Abbaan mirga dhalootaa qabu dhumaarratti mataa manichaa ta'e. Sanyiin maatichaa isa mirga dhalootaa dhaaleen itti-fufe.

Waanta yaa'iqoob gaafataa ture waan xinnoo miti. Yaa'iqoob waanta kan Eesaawu ta'e barbaade. Jecha Ribqaatti dubbatame yaadadhaa, inni hangafaa isa quxusuu akka tajaajilu hime. Yaa'iqoob in abshaalome. Yaa'iqoob Eesaaw saaxilamaa akka ture beeka ture. Wayita sanatti waanti Eesaawu yaaduu danda'u nyaata qofa ture. Mirgi dhalootaa gaarii maali qaba yoo du'e?

GILGAALA ITTI-FUFA

Lakkoofsa 33 waliin itti fufaa

- Yaa'iqoob Esaawu osoo hin-nyaatin dura akka isaaf kakatu gaafate. Kanaaf eesaawu maal godhe?
-
-

Kakuun kun mirga dhalootasaa Yaa'iqoobitti gurguruudha, mirga dhaaluusaa.

- Lakkoofsa 34: yaa'iqoob sana booda nyaatasaa Eesaawuf kenne. Esaaw mirga dhalootasaa maalif gurgure?
-

Waanti Eesaaw raawwate gowwummaa akkamiiti! Waanta Yaa'iqoob barbaadee fi iddoo itti kenne Esaaw daabboo muraasaa fi ittoo misiraan dabarsee kenne.

- Lakkoofsichi Eesaaw nyaate dhugee ka'ee deeme jechuun goolabama. Kanaaf,
-

BARANNOO LAMA – KUTAA 3

WAA'EE WAAQAYYOO MAAL BARANNA:

Seenaan waa'ee mirga dhalootaa kun baay'ee gabaabaadha, lakkoofsa 1q5 qofa., haata'u malee waa'ee Yisihaaqii fi maatiisaa waa baay'ee irraa baranne. Waantatokkoon tokkoo miseensi maatichaa iddoo itti kennu, jaallatu, garmitti qalbiinsaani akka harkifamu baranneerra. Mirga dhalootaaf idoo ijoolleen lamaan kennan bira geenyeerra. Miseensa maatii isa tokko isa kaan irra caalchisuun gareen qabatamee akka ilaalametti hubachuu dandeenya ta'a. Haata'u malee, Waaqayyo isa Abrahaamiif kakate raawwachuuf amanamaa ture, maatiin kun ammo maatii kakuu kana akka dhaalu ture.

Yaada keenyaa fi amantaa keenyatti jeeqamuu dandeenya ta'a nuti qajeeloo waan hin-taaneeff Waaqayyo akka nutti fayyadamuu hin-dandeenye nutty dhaga'amee. Kakuun Waaqayyoo amala keenyarratti akka hundaa'u yaadna. Haala nuti itti yaadnu haala itti waaqayyo nu ilaalu waan murteessu nutty fakkaata. Gaarii yoo taane, nu eebbisa yoo gaarii miti taanemmoo nu hin-eebbisu. Seenaa kana keessatti obboleessi inni tokko obboleessa isa tokko wayita miidhu? argina. Eesaaw baala'ee ture nyaatas baay'ee barbaadee. Yaa'iqoob carraa itti kennaa obboleessasaa hangafaa itti argatu arge. Akkuma kana inni hangafni beelli garaa isaa amalasaa akka too'atu gochuusaa argina, darbees Esaawu akka ilma hangafaa ta'ee osoo jiruu dhaalasaa salphisee ilaale, in-tuffate. Yaa'iqoob carraa kanatti fayyadamee abshaalummaan aangucha isa barbaadu kana fudhate.

Hojiin Waaqayyoo amala keenyaarratti hin-hundaa'u. Waaqayyo kan inni nuuf raawwatu waan nuuf kakateefidha. Kakuu nuuf kakateera. Waaqayyo waliigalteen barabaraa Isaa fi Abrahaamii fi sanyiisaa gidduutti akka ta'u kakateera. "Yoo isaan qajeelota ta'an" yookaan " waanan jedhe yoo raawwatan" yookaan ' jechasaanii yoo eeggatan" jedhee hin-qoodne.

Waaqayyo kan raawwatu kakuu waan galeefi. Abrahaamii fi Yisihaaqaif akkasumas ijoolotasaaf kakate, kakuusaa kanas in-eega. Waanti hundumtuu uummata hundaaf jalala guddaa waan qabuufi. Nuti hundi keenya kakuu kana jala cuubbaadhaan galla. Waaqayyo kakuusaa akka raawwattu guutummaatti isa harka jirra. Yerooma nuti abshaalummaanii fi goyyomsaan nama isa kaan miinu Inni dhugaadhaan amanamummaan dhugaa waliin kakuusaa ni eega.

Haalli dhala namaa akkas ta'uu baatuuyuu, Waaqayyo nama qaama hojii Isaa taasifateera dhala namaa bakka jalqaba yaadameefii turetti deebisuuf. Inni cubbuu keenya keessa nubaasuuf bilisaa fi warra cubbuunsaanii dhiifameef taane akka jiraannu7 nu gochuuf fialte. Fayyinni hunda keenyaa waaqayyo harka jira. Waaqayyo , mataansaa, Ilma hangafaa qaba. Maqaan Isaa Yesuus ture. Akka ilma hangafaatti itti gaafatamummaasaa sirriitti fudhate. Yohaannis 3: 16 -17 nu yaadachiisa. Lakkoofsota kanneen barreessaa:

Yesuus mirga dhalootasaa waan hintuffanneef eebbifamne. Inni akka Ilma hangafaa, Ilma tokkicha Waaqayyootti, warra Isatti amananiif jireenya barabaraa kennuuf dhufe. Yesuus karaa Waaqayyo dhala namaa deebisee fayyisuu gara Mootummaa Ilma Isaatti itti fiduuf filate ture.

KADHANNAA:

O yaa waaqayyo , akka Yaa'iqoob, waanan barbaade argachuuf kanneen kaan abshaalummaan goyyomseera. Amalli koo fi amanamummaa dhabuunkoo miseensota maatii, hiriyoota , warra na waliin hojjatan miidheera. Yeroo baay'ee qofummaa fi abdi tokko malee akka gatametti natti dhaga'ama, balleesaakoo isa natti dhaga'amu waliin. Yesuus, jabinaan itti cubbuu hojjachuukoo

itti amanuu fi himadhu naaf kenni. Ati dhugaanii fi amanamaa ta'e akkan deddeebi'uuf nagargaari. Akka ati dhimmoota armaan gadiirratti na walii hojjatu sin kadhada

---

Yesuus hangafummaa kee tuffachuu dhiisuu keetiif bakkasaa ani dhaaltuu Mootummaa Waaqarraa akkan ta'uuf (akka ijoollee isaatti) du'a filachuu keef Sin galateeffadha.

BARANNOO LAMA – KUTAA 4ffaa

SEENSA:

Manna Yisihaaq keessatti haalli gaariitti deemaa akka hin jirre nutti dhaga'amu jalqabeera. Waaqayyo lakkuun ishee lamaan ummattoota lama akka ta'an Ribqaa beeksiseera. Ilmi inni tokko Yaa'iqoob jedhamee moggafame hiikni isaas ni goyyomse kan jedhudha, innis hojiinsaa goyyomsuu ture. Boqonnaawwan fuul duratti dubbifnu keessatti yaa'iqoob (goyyomsaan) si'a meeqa akka goyyomse yookaan akka goyyomfame ilaalla. Barannoo 2- 4tti Yaa'iqoob Eesaawuun akkamitti abshaalummaadhaan akka goyyomsee mirga dhalootasaa irraa fudhate baranneerra. Kana keessatti Eesaaw hangafummaasaa dhalootaan argatetti iddoo akka hin-kennine akka tuffate baranee jirra. Sirriitti, akka inni iddoo itti hin kennine akkanni salphise nutti himameera. Waaqa maatisaa irraa fuula galagalafate , haadha warraa dubartii hitite fuudhuu filate. (Seera uumamaa 26: 34 -35), jireenyasaa hojii mataasaa raawwachaa itti fufuuf murteesse. Gochi kun ammo abbaasaa akka inni hin-kabajne waan abbaan isaa dhaabbateef akka tuffateetti mul'ate. Kun ammo waa'ee Yaa'iqoob isanni eebba Waaqayyoo abbaa isaa Abrahaam irraa fuudhe wayita yaadannu waan barbaachisaadha. Waanti Abrahaamiif kakatame hundi Yisihaaqitti darbe amma kan Yaa'iqoob ta'eera.

BARSIIISA:

Mirgi dhalootaa fi eebbi kennaa abbaadhaan ilma jalqabaatiif kennaman turani. Mirgi dhalootaa dhaala abbaa ilmaaf kenneera. Eebbichi garuu, jechoota abbaan ilmaaf qabu (eebba) jireenyasaa gara fuul-duraa geggeessu (murteessu) mirkaneessa. Seera Uumamaa 25: 27 -34 Yaa'iqoob akkamitti mirga dhalootaa Eesaaw akka fudhate baranneerra. Amma Seera Uumamaa 27 keessatti akkanni itti eebba Eesaaw fudhate barra.

HOJII MANAA : Seera Uumamaa 27: 1-29 dubbisaa Read Genesis 27:1-29.

GILGAALA:

Lakkoofsota kanneen haa ilaallu sana booda akkatti seenichi jalqabu haa ilaallu.

- Haalli fayyaa Yisihaaq akkam ture?

_____

- Yisihaaq dulloomuusaa, umurii jiraate dheeraa ta'uusaa dubbata. Dulloomeera, dadhabeera ijisaas jaameera. Eesaawuun ebbisuufr yeroonsaa ga'uu beekeera kanaaf Eesaawuun ofitti waamuun yaadicha kaase. Eesaawuun maal ajaje lakkoofsa 3 fi 4 keessatti?

1. _____

2. _____

3. _____

Yisihaaq murtoo fudhateakkas jechuun “ akkan si ebbisuuf osoon hin-du'in”.

BARSIIISA:

Yisihaaq waa'ee Eesaaw beekuyyuu isa ebbisuuf boodeetti hin-jenne. Esaaw ilma inni caalaa jaallatu7 ture. Akka abbaa fi ilmaatti jaalala adamoo , tapha daggalaa waliin hirmaataniiru (SEera Uumamaa 25: 27 -28). Haata'u malee, Eesaaw Waaqa abbaasaa irraa garagalee karaa mataasaarra adeemuu filate, maatii ismaa'elo keessaa fuudhuu dabalatee, kanneen kakuu Waaqayyoo jala hin-jirre hordofuus filate.

5 BARANNOO LAMA- KUTAA 5

GILGAALA:

Ilmi Ribqaadhaan jaallatamaa ture Yaa'iqoobi. Yisihaaq eesaawutti yeroo dubbatu dhaggeeffataa turte. Amma isheenis eebba Yisihaaq argachuuf kaateetti, ofiisheef miti, Yaa'iqoobiif ilma ishee isa jaallattuufi malee.

- Eesaaw wayita ba'e Ribqaan maal goote? (Seera uumamaa 27: 6, 7)?

- Yaa'iqoobiin maal ajajje lakkoofsa 8 keessatti?

Lakkoofsa 9: _____

Lakkoofsa 10: _____

Isheenis murtoo mataashee keesse “ inni osoo hin-du'in akka eebbisuuf”

- Yaa'iqoob garuu karoora kana keessatti rakkoolee arga. Yaaddoon isaa maalinni (Lakkoofsota 11, 12)?

Ifatti, yaaddoon isaa inni guddaan gocha goyyomsaa kana keessa qabamee akka hin-abaaramnedha abbaasaatiin, eebbifamuurra.

- Ribqaan baayyee kutatteetti yaa'iqoob eebbicha akka argatuuf, hamma karoorri isaanii yoo kufe abaarsisaa isheerratti akka ta'u barbaadutti. Lakkoofsa 13 keessatti Ribqaan nama dubbisuuf iccitii fi barbaachisummaa isaa kenniti. Maal jetti?

_____

- Kanaaf yaa'iqoob haadhasaa abbomamee, haatii fi ilmi karooricha abbaa fi obboleessa goyyomsan. Yisihaaq goyyomsamuusaa baruuf hangam akka adeeman qalbeeffadhaa.

Lakkoofsa 14: _____

Lakkoofsa 15: _____

Lakkoofsa 16: _____

- sana booda yaa'iqoob gara abbaasaa dhaqe. Lakkoofsa 18 keessatti gaaffiin Yisihaaq jalqabaa maal ture?

_____

_____

- Lakkoofsa 19: Deebiin yaa'iqoob maali?

_____

- Lakkoofsa 20: Yisihaaq Eesaaw dafee deebi'uusaa ni dinqisiifata. NI gaafatas:

_____

_____

- Deebii yaa'iqoob:

_____

- Lakkoofsa 21: Yisihaaq eesaaw ta'uu mirakaneessuuf isatti akka siqu qaqqabees akka adda baasu gaafata. maalif shakkee Eesaaw miti jedhee kana dura goyyomfameera yoo ta'e malee? Yookaan goyyomseera yoo ta'e malee? Yaadi keessan maali?
-
-

Yisihaaq maatii goyyomsaan keessa jiru keessa jiraate. Haati manaan isaa abbaa manaashee goyyomsuu filatte Yaa'iqoobiif kan isaati jettee isa yaadde argamsiisuuf. Ilmi Yisihaaq yaa'iqoob obboleessa isaa goyyomse waan barbaade argachuuf jecha, inni mirga dhalootaa Eesaaw. Amma, haatiif ilmoon eebba abbaa barbaadaa jiru, goyyomsaa kanaan kan Yaa'iqoob qofa ta'uu akkanni danda'u beeku.

- Sagaleen isaa kan Yaa'iqoob fakkaatus, harki isaa rifeensa qaba ture goyyomsaansaanii hojjatteera. Lakkoofsa 24 keessatti Yisihaaq si'a lammaataa gaafate:
-

- Yaa'iqoobis deebise:
-

- Yisihaaq nyaata isaaf qopheesse akka fidu isa ajaje. In nyaate wayiniis indhuge. Isa booda yaa'iqoob akka garasaatti hiiqu gaafate dhungachuuf. Lakkoofsa 27 keessatti Yisihaaqiin maaltu isa amnsiise akkanni Eesaaw ture?
-

- Dhumaarratti, eebbi kenname. Eebbichi maal ture (Lakkoofsota 28 -29) ?

1. Waaqayyo

2. Ummattoonni

---

3. ilmoonni

---

4. warri

YAADA DHUUNFAA

Yisihaaq ilmasaa eebba akkamii eebbise! Namni isin eebbisee beekaa? Maatii? Hiriya? Luba, yookaan hojjataa waldaa kiristaanaa biraa? Aadaa baay'ee keessatti eebbi beekamaa miti. Eebbi garuu, nama isa eebbicha argate in angomsa. Eebba Waaqayyoo jireenya kee irrattii dhaga'uu dandeessettaa(dhageesseettaa)?

- Inni maal otoo siin jedhuu dhaga'uu barbaadda?

- Eebbati mucaa tokko, michuu tokko, hiriya tokko yookaan nama waliin hojjattan eebbisuu barbaaddan maali?

Eebbi warraa yeroo mucaan manaa gadi ba’u tarii” yaadadhu, Sin jaalladha”

- Seera Uumamaa keessatti Abrahaam kanneen kaaniif eebba akka ta’uuf Waaqayyoon eebbifamuusaa yaadadhaa. Haala itti jireenyi keessan jireenya nama isa kaaniif eebba ta’uu danda’u yaaduuf yeroo kennaa. Namni kun eenyu ta’uu danda’a?
-

Jireenya nama sanaa ebbisuuf maal jechuu yookaan raawwachuu qabdu?

KADHANNAA

O Gooftaa, jireenya koo dhugaadhaan eebbifteetta. Ati na goyyomsita jedhee tasa sodaachuu hin-qabu. Ati anaaf waanta gaarii ta’e qofa barbaadda. Akkan Sagalee eebbaa Kee dhaga’uu danda’u na dandeessisi: Humna hafuura qulqulluutiin abdiitti guddachaa akka adeemtanitti waaqayyo isatti amanuu keessaniin gammachuu fi nagaa hundumaan isin haa guutu (Roomee 15: 13). Ana jireenya namaaf eebba ta’uuf carraan argadhutti akkan fayyadamuuf na gargaari. Waantan raawwadhu hundi ulfina keef haata’u

---

BARANNOO SADAFFAA- KUTAA 1ffaa

HOJII MANAA: Seera Uumamaa 27 dubbisaa

BARSIISA:

Gowwomsaan qaama seenaa kanaa harka caaluu waanta ta'eef akkasumas waantota itti fufanii, Macaafa qulqulluu bakka kaanitti waa'ee goyyomsaa maal barreeffamee akka jiru ilaaluuf yeroo kennuun sirrii fakkaata. Goyyomsaan maalinni? Warra goyyomsan (namatti abshaaloman) irra maaltu qaqqaba? Rakkoon bu'uuraa maal inni? Gaaffilee kanneenii fi kaan deebisuuf Seera Uumamaa 27 keessaa baanee bakka biraa barbaanna. Kunis muuxannoo lakkoofsota kutaalee Macaafa qulqulluu itti qabannuu nu argamsiisa darbees sagalee Waaqayyoo irraa akka barannu carraa kenna.

- Wangeela Maatiyoos 13: 22-23 – Waanti yeroo baay'ee nu goyyomsu maalinni?
-

- Raajii Ermiyaas 17: 9 – Goyyomsaan isaa dhufa?
-

- Wangeela Maarqoos – Garaan namaa maal of keessatti qabatee jira?
-

- Seera leewwotaa 19: 11- Abboommiin Waaqayyoo maali?
-

Maatiyoos waa'ee goyyomsaa badhaadhinaa dubbata. Hundi keenya al tokko yookaan biraa goyyomsaa badhaadhinaa muuxannoosaa qabna. Yeroo baay'ee kan inni uumamu “ waan

qabaachuu qabnudha jennee waan amannuufi! Takkaa erga binnee booda garuu yookaan qabeenyaa hanga barbaadame sana erga argannee booda garuu gammachuu, boqonnaa, hiriyummaa yookaan waanta kamiyyuu yoota'e akka fidutti isa amanne akka goyyomfamne bira geenya. Dhugaan jiru soba akka amannuuf goyyomsamuu keenya.

Ermiyaas rakkoo garaa, sirraa'uu hin-dandeenye akka qabnu nutti hima. Garaan namaa goyyomsaa fi baay'ee jelklaa akka ta'e dubbata. Cubbuun garaa namaa guuteera karaan cubbuun itti mul'atu ammo jallina. Jannata eedan keessatti waanta ta'e yaadadhaa yeroo amajaajijji (bofti) dubartittiitti haasa'e. Waanti inni haasa'e marti goyyomsaa (jallina) ture. Amammoo Marqoos garaan namaa jallina akka qabatu nutty hima. Akka dhala namaa cubbamoota taanetti qaama maalummaa keenyaati.

Abboommiin waaqayyoo Seera leewwotaa keessatti barraa'ee jiru walii keenya goyyomsuu akka hin-qabne abbooma. Inni abboommisaa kan kenne gaariin akka nuuf ta'uufi. Yaa'iqoob wayita goyyomse (abshaalome) sobuun akka irra ture yaadadhaa. Abbaasaa sobe, al tokko qofa miti si'a baay'ee. Goyyomsaan hundi sobadha. Macaafi qulqulluu amajaajiin (seexanni) sobaa akka ta'ee fi abbaa sobaa akka ta'e barsiisahugaan keessa hin jiru(Yohaannis 8: 44).

Faallaan goyyomsaa (jallinaa) dhugaadha. Amma keeyyataawwan kanneen ilaaluun waa'ee dhugaa baradhaa:

- Macaafa fakkeenya 14: 5 – Amalli dhuga-baatu amanamaa maalinni?

- Ephesoon 4:21-24 – Dhugaan eessaa dhufe?

- 1 Qorontoos 3: 18 - Maal raawwachuu dhaabuu qabna?

- 1 Yohaannis 1: 8- 9 – keeyyata kana barreessaa:

- 1 Pheexroos 2: 21- 22 – Fakkeenyuummaa Kiristoos faana isaa akka buunuuf kenne maal fa'i?

- Yohaannis 14:6- Yesuus waa'ee ofiisaa maal jidha?

Dhugaan jallina (goyyomsaa) miti. Dhugaan ni amanama. Yisihaaq namni inni ebbifamuuf isa dura dhaabbatee jiru ilmasaa Eesaawu ta'uu addaan baafachuuf mirkaneeffachuuf si'a meeqa carraaqe? Goyyomsaan durumayyuu maatii isaa keessa tureeras. Waan ijaan arguu hin-dandeenye hin-amanne. Dhugaa fi jallinni wal-faana hin-adeemani. Namni tokko yookaan dhuga-baatu amanamaadha yookaan goyyomsaadha.

Dhugaan yesuus irraa dhufa. Dhugaan maalummaan Isaa karaa itti mul'atudha. Inni Karaanis,

Dhugaanis, jireenyis Ana jedhe. Isa amanachuu dandeenya dhugaa waan ta'eef amajaajiin (seexanni) sobasaan nu goyyomsuu wayita barbaadutti. Hundumaan, ofii keenya of goyyomsuu dhaabuu qabna. Ofii keenyaa akka waa guddaa taanetti amanuun of goyyomsuu dandeenyaa homaa taanee osoo hin-jiraatin. Baay'ee barbaachisoo fi sammudhaan bilchaatoo yookaan namoota warra kaan akka caallu yaaduu dnadeenya ta'a. Hin goyyomfaminaa. Waaqayyotti hin-qoofamu. Qulqulluu Phaawuloos Galaatiyaa 6: 7-8 keessatti waan facaafanne akka haammannu nutty hima. Adeemsa qonnaati. Yoo qamadii facaafne qamadii haammanna. Kanaaf jireenya keenya keessatti goyyomsaa fi soba yoo dhaabne jireenya keenya irraa dhugaa fi amantaa ni haammanna jennee yoo yaadne of gowwomsina.

Qulqulluu Yohaannis oduu badaa fi Oduu gaarii nutti himuu barbaada. Oduun badaan nuti cubbuu hin-qabnu yoo jenne akka of goyyomsaa jirru dha. Dhugaa jiru ofitti himaa hin-jirru. Dhugaan nukeessa akka hinjirre hima. Haata'u malee, oduun gammachiisaan (gaariin) – cubbuu keenya yoo himanne, Inni cubbuu keenya nuuf dhiisuu fi amanamaa fi haqa-qabeessa. Akkuma Abrahaam, Yisihaaq fi Yaa'iqoobiif amanamaa ture nuufis cubbuu keenya saba Yesuusiin nuuf dhiisuuf amnamaadha. Waaqayyo ofii keenyattis ta'e isatti dhugaa akka dubbannu barbaada.

Hundi keenya cubbuu goyyamsaa raawwanneerra. Hojiin keenya kan Yaa'iqoobii fi Ribqaarraan adda ta'uu danda'a, haata'u malee, goyyomsaan (jallinni) jallinuma bifa kamiin haa mul'atuyyuu malee. Yesuus waanta nugoyyomsu hundumaa irraa bilisa nu baasuuf dhufe. Garaan

(onnoon/yaadi) keenya nu goyyomsa. Amajaajiin (seexanni) nu goyyomsa. Addunyaan naannoo keenyaa callaqisaa fi qalbii anama harkisu darbees hiriyoonnii fi maatiin nugoyyomsu. Yesuus garuu goyyomsaa kan hin-qabne Isa ture. Oduun Gammachiisaan lubbusaa isa gaafateyyuu, amma fakkeenyasaa bilisaan akka hordofnuuf aangoon nuuf kennameera, jallina salphaatti

nudhuunfattee nurraa dhiqee nu-qulqulleessa. Dhugaan surraa fi araara isaa bilisa nu ha baasu akka Ijoollotasaa fi dhaaltota mootummaasaatti akka jiraannutti.

BARANNOO SADAFFAA- KUTAA 2

GILGAALA

Yaa'iqoob eebba fudhatte abbaa isaa biraas sokke. Eesaawu ammo mana gale.

- Lakkoofsa 31: Eesaaw maal raawwate?

- Yisihaaq maal gaafate?

- Deebiin Esaaw maal ture?

- Goyyomsaan yaa'iqoob ifa ba'e. Miira namoota lamaanii hubadhu.

- Lakkoofsa 33: Miira Yisihaaq

- Lakkoofsa 34: Miira Eesaaw

- Namoonni lamaan goyyomfamaniiru. Waan Yaa'iqoob hojjete amanuu hin-dandeenye.

Lakkoofsa 36 keessatti Eesaaw waa'ee Yaa'iqoob maal jedhe?

- Lakkoofsa 36: Esaaw abbaasaa kadhate, “ na eebbisi, anas na eebbisi, abbaako!” “Ati eebba tokkollee anaaf hin-hambifnee?” Lakkoofsa 37: Yisihaaq immoo deebisee Eesaawutti waan hundumaa Yaa'iqoobiif akka kenne itti hime, “egaa siif immoo maal

godhu, yaa ilma ko jedhee gaafatees” Abbaan kun akkam gaddee haa ta’u laata? Eesaaw lakkoofsa 38 keessatti maal isa gaafate?

- Yisihaaqis Eesaawuun eebbisee. Lakkoofsa 39 fi 40 irratti maal jedhe?

Kun eebba isinitti fakkaataa? Jechoota Yisihaaq Eesaawuun itti eebbisee fi Yaa’iqoobiin ittiin eebbise wal bira qabaa wal dorgomsiisaa.

YAADA

Dhuma seenaa kanaa itti nideemna. Amayyuu waa baay’ee ta’uuf jira, haata’u malee, eebbi kennameera. Goyyomsaan maaticha keessatti karaa mataa isaa qabaateera. Waaqayyo inni hangafti isa quxusuu akka tajaajilu Ribqaatti wayita hime kan yaada keessaa qaba turee? Ribqaa fi yaa’iqoob harka keessa hin-galfanne osoo ta’ee seenichi akkamitti gara biraa ta’a ture?

BARANNOO SADIH- KUTAA 3

YAADDANNOO

Keeyyatni barannoo kanaaf baay'ee barbaachisaa ta'e , 1 Ergaa Yohaannis 1: 8-9dha. Akka macaafa Qulqulluu irra jirutti ibsi waa'ee lakkoofsota armaan olitti caqafamanii barannoo kana keessatti dursee ibsameera. Ammas akka isin keeyyata kana waraqaa luqqaasii irratti qabattan irratti akka barreessitan jajjabeeffamtu, akkasumas guyyoota murraasa fuul-dura jiraniif dhugaa dubbii kanaa akka akka dhandhammattan gaafatamtu. Akka isin rakkoo keessan irraa furamtaniif , akka amanamummaa fi haqa-qabeessummaa Waaqayyootiin gammachuu argattaniif , akka mirga ijoollummaa argattaniif sagaleen kun isin haa eebbisu.

YAADA DHUUNFAA

Jeequmsi goyyomsaa (jallina) irraa ka'ee naannoo keenya baay'inaan jira. Maatiin hariiroo gaarii waliif hin-qabani. Biiznasiin muuxannoo haala abdi nama kutachiisu keessa jira. Hayyuleen siyaasaa ni-ari'atamu. Namoota goyyomsuu kee irraan yookaan namootaan goyyomfamuu kee irraan kan ka'e rakkoo akkamiitu si mudate?

Goyyomsaan kun maal ture?

Goyyomsaa kanarraan kan ka'e hariiroowwan diigaman maal turani?

Balleesaan kun akka raawwatame kan mirkaneessu gocha akkamiitu raawwate? Gocha dhiifamaa raawwatame maaltu jira?

God encourages us to come before Him admitting our guilt and confessing our faults to Him. He wants truth to be a part of our lives, truth that admits and confesses wrong and truth that receives His love and forgiveness. Waaqayyo akka nutty qalbii jijjiirranuu fi dogoggora keenya isatti himnuuf nujajjabeessa. Inni dhugaan qaama jireenya keenyaa keessa tokko akka ta'u barbaada.

KADHANNA

Yaa Waaqayyo akka goyyomsaan (jallinni yookaan sobni) garaa koo keessa jiru dhugaa nan ba'a. Inni dhibee namni furmaata itti kennuu hin dandeenyedha. Ani jallina na keessa jiruun goyyomfameera, sababni isaas ani cubbamaadha. Garuu ati Isa dhugaadha. Sagaleen kees dhugaadha. Ati haqa-qabeessaa fi amanamaa waan taateef, cubbuukoof yeroo ani qalbii jijjiirradhu cubbuunkoo hundi akka naaf dhiifamu anatti dubbatteetta. Ani Ilmikee yesuus dhibee garaa koo akka fayyisu amanuudhaan si fuul-duratti dhihaadheera. Garakoo haadhufu

---

BARANNOO SADAFFAA – KUTAA 4

SEENSA

Yaa’iqoob abbaasaa fi obboleessa isaa goyyomse, eebba abbaa isaa obboleessasaa hangafaaf ture fudhate. Eesaaw eebbichi Yaa’iqoobiif kennamuusaa wayita baretti baay’ee gaddeera, abaansaa akka isa eebbisuuf kadhateera. Haata’u malee, eebbi kennamu hinturre. Yisihaaq obboleessasaa irraatti Yaa’iqoobiin abboomaa taasise, firoota Eesaaw maras hojjattoota isaa godhe. Eebbisaa “ gabbina midhaanii fi wayinii akka isaaf kennu” illee qaba.” Barannoo 3 – Kutaa 4 keessatti seenichi itti fufa. Eesaaw eebba hangafummaa abbaasaa irraa waan hin-fudhanneef gaddeera.

HOJII MANAA

Seera Uumamaa 27: 41 hanga Seera uumamaa 28:9tti dubbisaa

BARSIIISA:

Kutaa 3 keessatti Raajicha Ermiyaas irraa “ garaan namaa waan hundumaa irraa jall’aa akka ta’e fi namnis isa qajeelchuu akka hindandeenye baranneerra. (Ermiyaas 17:9) edan keessatti wayita amajaajiin (seexanni) dubartittii goyyomse isheenis ija mukichaa wayita nyaatte humni jeequu cubbuu mul’ateera (Seera Uumamaa 3: 13).Goyyomsaan (Jallinni garaan namaa cubbamaa ta’uu agarsiisa. Jallinni akka fakkeenyummaan Waaqayyoo cubbuudhaan bade nu agarsiisa. Akka inni itti yaade nu uumetti isa mul’isuu hin-dandeenye.

GILGAALA: Eesaaw waantonni , haalli akka tasgabbaa’u hin-goone. Seenaan Seera Uumamaa 27: 41 keessa jiru wayita itti fufu

- Eesaaw maal yaadaa ture akka lakkoofsa 41 irraatti?

- Hundeen yaada haloo Eesaaw maal ture? Haloo bahuun maalif barbaachise?

- Karoorri isaa maal ture?

Seenaan kun obboloota kan biroo lamaan nu yaadachiisa. Yeroo Qaa'in obboleessa isaa Abeeliin ajjeesuuf murteesse (seera uumamaa 4:8)

- Haloon madda jallinaati. haaloon yaada jallinaan deggaramuu namarra wayita turu gara ajjeechaatti nama geessuu danda'a. Efesoon 4:26 maal nutty hima?

Maalif?

- Ribqaan waan Eesaaw karoorsu yaa'iqoobitti nihimti turte. Lakkoofsa 42keessatti Yaa'iqoobitti maal himte?

Eesaaw karoora qaba ture, agruu karoora kana raawwachuuf hamma abbaan isaa boqotutti eeguu qaba ture.

- Lakkoofsa 43: yeroo sadaffaatiif Boqonnaa 27 keessatti Ribqaqan yaa'iqoob maal gochuu akka qabu itti himte. Maal ture?

- Bakka biroo lama Macaafa Qulqulluu keessatti argamu barbaadi, eessatti akka ragaman himi: “wanta ani siin jedhu raawwadhu” qajeelfama Ribqaa turani. Isheen amala akkamii qabdi turte?

Hariiroo yaa’iqoob waliin qabdu keessatti?

- Into her relationship with Jacob?

- Akka lakkoofsa 43-45, karoorri Ribqaa maal ture?

- Lakkoofsa 46: Yaa’iqoob ariitiin adeemuu isaatiif Ribqaan Yisihaaqiif sababa akkamii dhiheessite. Seera Uumamaa 26: 34 -35 karaa isinitti agarsiisa.

- Seera Uumamaa 28: 1-2 keessatti Yisihaaq karoora Ribqaa – akka yaa’iqoob mana obboleessa ishee dhaqee intalasaa fuudhuuf yaadde raawwachiisuuf yeroo itti hin-fudhanne. Abbaan isaa Abrahaam akka yisihaaq fuudhuuf hojjattoota isaa gara fira isaa Haraan jiranitti erguusaa yaadadhaa. Qajeelfamni inni yaa’iqoobiif kenne maal ture?

- Eebbi Yisihaaq eertuu Yaa'iqoob hin-deemin dura eebbise maal ture? (Seera Uumammaa 28: 3-4)

- Eebba kana keessatti jechoonni kakuu Waaqayyoo Abrahaamifi Yisihaaqiif gale waaliin wal fakkaatan maalfaa turani?

- Seera uumamaa 28: 5 keessatti Yaa'iqoobiis mana eessumasaa _____qajeele , obboleessa _____. Abbaan isaanii

---

BARNNOTA SAADII-KUTTA 4

SEENSA

Mootin Gibxii Yosefiin gutumaa biyyaa Gibxii irratt moosisee. Uumamaa 41: 41-45 wa'ee hojji Yoseef insa. Waldaa tii lee namooni yeroo taajajjilaaf waamamaan akkuma kana. Dursa lubii yokkin tajaajilan ni-filamaa, itti fufes hojjiin inni hojjetu addaan ba'ee itti keenama. Uffanii wa'e tajaajilaa isaa ibsuuf itti gafatamni tajaajilaa itti keenama. Mootiin Gibxii Yosefiin akka filatee kaan mirkaneesuu amartii mallattoo harkaa isaaffii baasee harkaa Yoseefiitii hinka'ee, kuananis umaani hundii akka beekuu taasisee.

HOJJI MANA

Uumamaa 41:41-457 dubisii

GILGAALA

- Lakk 41: mootiin Gibxii Yosefiin maal jeedhee?

- Yoseef attam jaalatame biyya Gibxii irratti ajajjaa lamaffa kaan ta'ee?

1. _____

2. _____

3. _____

- Dhuma irratti kokolaataa irraas isaa teessise waan ta'e yaadimee. Yoseef biyyaa Gibxii irratti ajajjaa lamaffa akka ta'ee mullanoon beekame

- Mootiin Gibxiis guutummaan biyyaa Gibxii Yoseefi akka abbomaamaan labsiishaan beeksise

- Maqa haaras Yoseef moogaamsee. Maaqichii eenyuu?

- Akkasumas mootiin Gibxii Yoseefiin haadha manaa fuusisee. Maqaan ishee enyuudha?
-

WALFUDHACHISUU

Yoseef kana hunda waan isaaf ta'uu qabu sitti faakaata? Yoseef umata hundaatti beekamuuniff haali ta'ee kuun hundii waan xiqaa siitti faakaataa? Taarii miiti. Ittigaafatamuuma guudaa kanaa Yoseefiiti keename yaadiimee. Baadhaasaa mootiin Gibxii Yoseefin baadhaasee umataa biyyaa Gibxiif eerga maali qabaa? Umaani hundi kara mijeesuu fi qaba, akkasumas umaanii akkuma mootichaa Gibxiif kuufanii sagadaan Yoseefis kuufuu qabuu.

Yoseef manaa hidhaa idoo jibisiisaa sana keesaa kaan turee yeroo gabaabaaf ture. Kana irratti Waaqayyoo gudaa akka ta'e mirkaneesuu qabnaa. Manaa hidhaa keessaa ka'ee Waaqayyoodha.

XINXAALUU

Macaafa Faarfannaa 40:1-3 wa'ee Yoseef ibsa. Taarii Jeechoonii kuun kaa atti jireenyaa kee wajjin walqabsiftee dubatuudha ta'a. Bareesaa faarfanna kaanaa yeroo dheeraa obsuudhaan Waaqayyoti akka iyyee fi innis akka isaa dhaga'ee dubata. Yosef boolla keessaatti gatamee, waaraa midiiyaan wajjin gamoojii Gibxii keessaa rakkatee, akkasumas manaa hidhaa keessaatti irraanfataame, mudamaatti dhufuun isaa isaaf guyyaa haara'dha. Waaqayyoo faarfannaa haar'aa garaa isaa irraa ka'ee? Faarfannaa Waaqayyooni arguu, soodaachuu, akkasumaas abdaachuu kaan mirkaneesuu. Luqisoota kaana kaardii irratti baareefadhu. Isaan kunis kayyodhaafi abdiidhaan akka sigaagessan taasisii. Yoo haalii siiti ulfaatee akka waan mana hidhaa keessa jirtuu sitti fakkaatee yuu Waaqayyoo siin dhiisuu, siin irranfaatuu.

BARNNOTA SADI-KUTA 5

GILGAALA

- Akka lakkofsaa 46 Yoseef yeroo motii Gibxiiittiin muudamee hojjii jaalaqabe nama waggga meeqaatti?

- Bara quufaa ibsii

- Lakk 50: baroota quufaa kana keessatti Yoseef haatti manaa isa Asenaatiin ijoolle lama n eebifamaanii akka turaan hubaneera.

Maaqan ijjoolllee Yoseef

1. _____ kaan jeechuunis

---

2. _____ kana jeeshuunis

- Barooni quufaa haala nyaata ilalchisee maatti irratti dhiiba maal qaba ture? Wa'ee naageenya, yaadaa fi quufa ilaalii

---

Wagoon quufaa lamaa jireenyaa kee keesatii jiratanii hiikaa maal siif keenu

---

- Waggooni quufa torbaan rawwatamanii, waagooni beelaas jaalqabaan. Lakk 54 wa'ee biyaa Gibxii maal jedhaa
-
-
-

BAARSISAA

Waggaan belaa akkuma jaalqabameen mootiin Gibxii uaan hundumtuu gara Yoseef akka dhaquuf waan Yoseef isaaniin jeedhus akka rawwataan isaan abbomee. Beelii jabaatee guutumaa biyya Gibxii irraa yeroo ga'etti Yoseef gombisaa hundumaa baasee warra Gibxiitti midhaan gurguruu hinjalqabee. Amma suuta suuta beelii ciimaa deemee (Lakk57) guutummaan nannoo biyyaa Gibxii beelaan rukutame. Amma kaan nyaata qabuu Gibxii qoofadha. Kaana irraan kaan ka'ee umaani biyyaa hundummaa irra midhaan bitachuuf gara Yoseef dhaqaan. Biyya lafa hundumma irratti beela bayyee cimma ture.

GADI FAGEESSANII YAADUU

Eeyyee, ammaa yeroo atti yaadaa maataa keetti fayyadamtuudha. Beelaa kanaa biyyaa Gibxiitti kaan fidee eenyuudha? _____

Waaqayyoo walidhufeenaa abbaa fi ijoollotaa isaa diigamee ture haareesuu fi beellaa heeyyamee laata? Yaaqoobii fi ijoollonii isaa kaana'aitti beelaan raakachaa jiru, Yoseef gaaruu biyya Gibxiitti midhaan keennaa jira. Yoseef obbolootaan isaas abba isaa irraanfateera (Lak5). Yoseef Waaqayyoo rakkna keessaa isaa dabarsee biyya Gibxii kessatti bu'aa qabeessa akka isaa taasisee mirkaneefatera.

Seenaa kanaa keessetti Yoseef rakkina biyyaa Gibxii keessatti isaaraa ga'ee obsaan dabarsuu isaa argina. Yeroo biyya Gibxiin ga'ee affaan biyyaa saanaa hindubanee, inni adda biyyaa sanaaf

keesumadha. Akka akka eejituut yaadame manaa hidhaa galee. Waaqayyoo garuu isaa wajjin ture. Mootiin Gibxii ulfinaa isaaf keenee, Waaqayyoo isaa dhaga'ee ijolee isaaf laate. Yeroo dhiphatee akkas jeedhee iyya ture “anni maalaan goodhee kuun hundumtuu kaan naaraa ga'ee?” amma garuu biyya Gibxii irrati ajaajaa lamaffa ta'ee. Ammas jeecha isaa dura iraa aadaa, kunis “maal goonaan kun hundumtuu anaaf ta'ee?”

Ayyaani Waaqayyoo baaroota kanaa hunduaatti annaa wajjin ture. Yoseef Waaqayyoon kaan abbaa isaatii wajjin siiriitti waalbeeka ture, inni Waaqayyoo biyyaa Gibxii irraa addaadha. Waaqayyoo kunis arraarii isaa bayyeedha. Inni rawwatee isaa hindhifnee. Keesumaayuu yeroo inni rakkachaa turee ilee.

Waaqayyoo jireenya Yoseef hojjichuuf rakkina keesa akka darbuu taasisee. Otuu Yoseef hinbekiine eyuu manaa abbaa isaaf maattii isaa deebisee ijaaruuf akkas goodhe.

DHUUNFAADHAAN HIJIIRRA OOLCHUU

- Namaa jaalatu irraa gargaar ba'uun akka rakkina keessa akka atti iraanfatu sitaasiisaa?
Namni yeroo hundummaa gara yaadakeetti dhufu jiraa
_____
- Kaaraa ititii namaa yaadu qabdaa? Akkasumas waan tokko deebistee ijaaruudhaaf daandeetti akka qabdu mirkaaneefachuu daandeessaa?
_____
_____
- Rakkinakee isaa darbee haangam yaadaata jireenyaa kee boriif barumsa akka siif ta'uuf?
_____
_____
- Maatii keeraa gaargar ba'uudhaan jireenyaa hadha'aa atti dabaritee haangam geedaramee jiraa?

KADHANAA

Ijaakee gara Waqayyooti ol qabadhuutti jeechaa offikeen iyyaa garaakee, “kuun hundummtti anni maal goonaan naarraa ga’ee?”

Waqayyoo ayyaanaa isaattiin jireenyaa kee bilisaa waan baaseef onnee keeraan galaata dhiyyeessa, ijjaakee gara Waaqayyootti ol qabii galata galchii, akkaas jeedhi “kuun hundumtuu naaf ta’uu hin maalu turee?”

BARNNOTA AFUUR- KUTA 1

SEENA

Yoseef deemsaa isaa xumureera. Yeroo saafila wafaa 17 boolla keessa buufame, yeroo wagga 30 ta'uumoo biyyaa Gibxiitti ajjajaa lamaffa ta'ee jira. Waan Waaqayyo jeedhees xumuramaa jira. Waggooni torbaan darbaniis bara quufaa waa turaniif midhaanis bayyee tuulamee walitti qabameera. Kana booda immoo barii beelaa eegalee umaanii Gibxi fi namooni nannoo Bibxii jiraataan beelaa'uu jaalqabaniiru. Guutummaan Gibxii gaaruu akkuma Yoseef akkekachiseetti bara beelaa akka hirakaneef midhaan walitii qabachuudhaan qopha'aniiru. Amma midhaan yokiin nyaanii biyaa Gibxii qofa akka jiruu biyya lafaa hudumaatti beekameera, dhaga'ameeras. Oduu haaraan akkasii kuun hangam kara dinagdeefi siiyaasa Gibxii olkaasu akka daanda'uuf akka summas Waaqnii Gibxii Waaqa quffa akka ta'e biyya lafaa hundummatti hubatemuu daanda'a

---

HOJII MANAA: Seera Uumamaa 42 dubisii

GILGAALA: haalii kanaan jiruu haamadha. Yaaobis biyya Gibxii midhaan akka jiruu nidhaga'ee.

- Lakk 1 fi 2 Yaaqoob biyyaa Gibxii midhaan akka jiiru baree ilmaan isaatti dubatee.

Obbollooni Yoseef erga Yoseefiin gurguraanii waggan digdama darbeera. Yeroon kuunis yeroo itti isaan abbaa isaanii kuununsuu qabanidha. Garuu ilmoon Yaaqoob kana gochuu irra, amma qabanirra amma ati haala atamii hubataa?

Yaaqoob maal akka isaan goodhaniif itti himaa?

- Lakk 6 irratti midhaan gurguursiisaa kaan jiruu itti gaafatamaan biyyaa Gibxii Yoseeffidha ture. Obbloonii isaas achii ga'aani Yoseefiin argaani. Yeroo jalqaba achii ga'aan maal goodhanii _____
-

- Lakk 7 mal jeedha?
-
-

- Yoseef isaan hubaterra garuu akka isaan hin baree godhe akamiti isaan kununse?
-
-

- Maal isaan gaafate?
-
-

- Obboolansa nyaata barbadani bitachus dhufan male, obbolessa isaani isa kanaan dura jibaani gatan yaadani barbacha hin dhufne.

- Yoseef akka kesumatti obola isa kesumsisus itti fufe ture. Lakk 9 irratti maal jeedha?
-

- Oblooni Yoseef kudhanif Yoseef walbiraa jiru. Yoseef mootidha wanta isaan barbadab kenne biyya isaanitti debissus danda'a, garu Yoseef maal jeedhee?
-
-

- Lakk 13 wa'e maati isaani maal jedhani Yoseefitti himan?

- Yoseef isin gaddudha jeedheni obbolootan isatin. Lakk 15 malin mirekanesu yaale?

Yoseef kaarorre kana malif karrorre? Yoseef maal barus barbade?

- Lakk 16-17 aboomin Yoseef maal ture?

Waan obooloni isa isaan jeedhan dhuga ta'u isaa mirkaneefachuu barbad.

BARRNOORA AFUR- KTAA 2

GIGAALA ITTI FUFU: obboloni isaa ergaa isaa bira ba'ani guyya sadiidha.

- Obboloni isaa guyyota kana kessatti jedhanni dubachaa turan jette yaadda? Yadni isanif dhufe jiraa? mootiin waan isanitti jabateef maltu ta'e? oto ati isaa wajjin turte haan isani maal fakka jette yadda?

- Yoseef abbommii isa gadare. Namoonii maal jeedhamane

1. Lakk 18 irratti _____

2. Lakk 19 irratti _____

---

3. Lakk 20 irratti _____

- Lakk 21-22 gadado fi yakki obbollooni isaa waggota kana bataan mulisa. Mew wanata isaan dabarsan offike ibsuu yaali

---

- Sabbabii ilaalcha mootiin isaniif qabateen jalqabaa wa'ee kana maal yaaden jeete yaada? Cubbu wagga 20ffi isaa kabajatee maalif yaadatani?

- Ree'uben maal godhee

Waan raawatee dubachuunsa isaa yeroo jalqaabadhaa jeetee yaada?

Maal jaadhe?

- Lakk 23 malif namatii tola? Kanan duraa waan akkana yadde bekta?

- Yoseef deebi obboolotafii maal deebise?

Ergaa Yosef ofitti debi'ee mal abbome

- Lakk 25 irratti tolaa ta'eefi turee. Kana akkamitti ibse?

1. _____

2. _____

3. _____

GADI FAGGEESSANII QORACHUU

Yoseef wanta Obbola isaaf hin malle godhefii isaan isa ajjesu yalaniruu, inni garu garumma itti agarsise. Seera Uumamaa 39:25 ilalla. Yoseef mana hidhaa kessa jira, akka Waaqayyoo garumma itti agarsisee faara tolumma is itti agarsisee, Seera Uumamaa 42:25 itti debia, Yoseef faara tola ture. Waaqayyoo waggoota dheera Yoseefitti gaarumaa agarsisee, Yoseefis obboloota isatiif gaari ta'u fillate.

Faara toluuma Yoseef deebi obbola ine ilalus.wanti aja'ibsu immo badiin isaani kenna jalala Yoseef kenneefi fudhachus isan dhorke. Jireenyi kenyaaskasumaa. Cubbun offuma kenya faana ille waal nu dhebsiseera. Waan nuti ofii keenyaaf dhifama gochuu dadhabneffi nama birra fanas wal-nudhabsisaa. Waaan nuti baddi nama bira hijennef ofikenyaf dhifama gochus dadhabne. Waaqayyoo fanaas wal-nudhabsisee. Namumaan keenya uumaman badi ofi hirra dagatu, hama nuti dalagneen nuti faala isatii, yakkamotadha. Yakki nuti bannus yeroo hunda nu cephaagaris jireenyi bilisaa fi guutu jirenya harra ayana waqayyo wajjin qabachudhaa.

Waaqayyoo jaalalaa hundumaaf kenuus barbaada. Jaalali kunis ayana jeedhema, ayanni jaalala Waaqayyoo isa nuye wan nuuf maluf arganne mitti. Akuma obboolota Yoseef oto isaanif hin mallin arggatan. Yoseef akka inni isaan jaalatte hubachaa akka dhufan fedhe, dhifama godheef. Waaqayyoos yakki nuy baanus dhiga Kiiristosin akka dhiifame hubaacha akka dhuuftu fedhaa. Yesuus isa akka cubbu keenya itti dhifamuuf fidhaa. Garu ammayyu nutti haraa'uf isa jaalala Waaqayyoo argachuu , hata'u iyyu malee afferan Waaqayyoo akka nuy kenna jaalala isa isaa tola tola ta'ef fudhaamuf tokkicha ilmama isa dabarse nuf keene. Efeesion 2: 8-9 maal jjedha

---

Jaalali kuun ammam quulqulu akkani ta'ee fi jaalala tola kkani ta'ee ilalla. Kuun kenna Waaqayyoo toa nuuf kenuu dhaa, keenna kannas amantiidhaan tola fudhaana. Cuubuun kenya nuuf dhifameera, dutii kenya jiregnaati gaadaramaara. Dhifamuun cuubuu inni tola nuuf kene kuun bilisaa kenya.

XINXALA

Boqonanama kana kessati, Ifesion 2:4 Phaawlos jeechota kana barresse. "ararri Waaqayyoo garu bayye waan ta'ef, jaalala isaa is huda sanan nu jaalate, nuyi irra daddarba keenya karaa hafure dua fane utuma jirru, inni warra Kristosi wajjin jirataan nu godhate, isin ayana Waqayyootin fayyitanituu" jeechi kun oduu gammachis jaalala Waaqayyoo kara Kristos nuif qabu of kessatii qabataa. Jechoota kana yadanno kessanii irrattii bareess. Jeeha kana iddo hin irranfanee irratti bareessi. Guyya guyyati jeecha jaalala Waaqayyoo isani nutti , jireenya keenya kessatti agarsisu barbaadan of harresi, isa utuu nuuf hin maliin dhifamaa Waaqayyoo arganne sana.

BARNNOTA AFFUR- KUTAA 4

GADI FAGGEESSANII QORACHUU

Wa'ee jireenya yeroo yaanuo haraa lama ilaluu daand'uu qbna.

- Akkuma Yoseef namni yaaka anaa irratti hojjeteef namidhee jira?

Jalaala Waaqayyoo isaa guddaaf gaaruuma iisa guyyaa guyyaatti ana irratti dhanga'lauu hubachuun na baarbaachisa. Namaan maaqaa isaa wamuu kanaa attamitti akka ilaala jiruu xinxaalun babaada.

- Wa'ee nama saanaa akkaan xiinxaluuf waantti qabatamaan maalii akkasumas qaruumaan jaalalaa Waaqayyoo naaf keenamee jiru hangam nadaadesis?

-
-
-
- Gaarumma Waaqayyoo warra kaanitti caalaqisisuudhaaf jireenyaa koo keessatti akka Waaqayyoo naagargaarruufi na wajjin ta'u bakka kani maaliif naabarbachisaa?

-
-
-
- Rakkina obboonii keenya nu irrann ga'aan yaduu barbaana ta'a. Yaadaan ta'ee hojjidhaan obboolesaa kee yaakitee baatee kaan jirtuu qabdaa yokiin yaadataa? Namni suun eenyuudha?

- Maliin gadiisiftee?

Yaakka offii himaachuun eenyuufiyuu saalphaa miti. Akkumme Robeen arifanee warra kaaniraa bakka tokko keenyee ta'a, garuu miiti offi keenyaa yokiin anadhaa jeechuu daanda'u qabna. Obbolootan kaana warra bara bayyee yakka isaanii kaana warra bara bayyee yakka isaanii baataan ilalii. Waan hojjeetan ilee yaadaachu hindaadeenyee. Segalee Uumamaa booqona 42:21 dubsinaa. Wa'ee lubuu isaas bayee kadhate, akkasumas yeroo inni nukadhatuu saan argineera garuu nuttii isa nukadhatuu hindaandnyee. Kaana yaadachaa hin-iyyaani turaan "akkamitti kaana hundumaa rawaane?"

- Akkuma baaleessa keenya yaadanuun gaafii gaafachuun dirqamaadha, "maalifaan waa'ee baleesaakoof faanifamaa?" gaafiin kuun deebii argachuu qaba. Obbuleesaan yaakee wajjin arraramuu waan hindaandeenyee faanifamuu qabaa? Baleesan kuun waan anaff dhifamuu hindaanyee faanifamaa? Sababii addaa jireenyaakoo ta'eef akkasumas akka'taa annii itti waan hamma hojjedhuu waan ta'eef aan fanifamma? Yakka kana hojjeechaa jiraachuun naagaa naaf keenna? Maalifaan faanifamaa?

- Akkani hindogorref maal gochuun qaba? Sababinsa yakki jireenya ko kesatti mul'achun feedha Waaqayyoo waan hintaneef. Waaqayyoos bilisaa jireenya guutus akkan jiradhuu barbaada.

KAADHATA

Ya gofta lubbunko yakka irra blisa waan baaftef onne ko guutu segalatefachuf funduraa keen jira. Yakka ko isa durbe badeera, itti fuufus hin-barbaduu. Kanafis amma jireenyaa bilisaaf guutu irrachus danda'eera, duuf du'a ka'u Kristosiin cubbu ko akka naff dhifamee nan amanaa. Inni anaaf du'eraa, anis siif jiraachuu hidhaa irra hikkameera. Garumaadhaan dedebiu akkan qabuss na barisisstetaa. Warra kanifille garaamuma akkan agarsisu naagargari. Cubbu koo waan ati hin lakooftaneef galatoomi. Kenna ayaana kee gutun waan kara ilmaa kee waan najallatef galatoomi.

BARNOOTA AFUR- KUTA 5

HOJJI MANA: Seera Uumamaa 42: 29-38 irra debii dubbisi

GILGAALA

Ijoolen Yaaqoob manati debiani nasu isaani gaafa waanta ta'ee abba isaanitti himan yaadi!

- Lakk 30-34: waanta ta'ee abba isaanitti hima tureen, nasu kana kessa wan'ta ta'ee hunduma seraan qulqulleessani itti himaani
_____
- Lakk 35 irrati waan tokkotu ta'ee , lakk 27 irratti inni tokko hare isatiif nyaata kennuf gagala is yeroo kikeetti qarshinsaa akka debie arge. Lakk 35 irrati immo maaltu ta'ee?
_____
_____
_____
- Qareshiin isaani akka debi'e yommu argaan maal jedhan?
_____
- Yaaqoob ijoole issati maal jehee?
_____
_____
- Wa'ee maaliti laata kan inni dubatee? Yaaqoob ijole isaati maal himu baarbade jette yadda?
_____
_____
- Lakk 37 irrati Rooben dubate, waanta Yoseef ta'eef debbi abba isa gaafa dhaga'u itti gafatammummatu itti dhagame. Maal jeedhe laata?

- Yaaqoob yada isa geddaru didde. Maal jedheeni?
-
-

- Yaaqob Biniyaamin warra kaan irra calchiise jallate, Biniyaam Raheel irra dhalate. Lakk tokko irratti akka arginuti Yaaqoobif ijolee isaa giddu shakkn akka jiru ni mirkanessa. Lakk 38 irrattii Yaaqoob maal jeedhe?
-
-

- Yaaqoob ilmaa isaa Biniyaamin calchisee jallachuun isaa maati isaa giduutti maal uume?
-
-
-

BARSISA

Beelii lafa kana'aan irratti cima waan demeef gara biyya Gibxii deemani midhaan akka bitaniif aboome, Yihudaan garu waan bulchaan biyya Gibxii isaanin jeedhe abba isanitee ibsuu gale. Sababinsaa Biniyaam isanii wajjin hin deemu yoo ta'ee deemun isanii aka gati hinqabnee hubateera. Yaaqoobis akkana isaniin jeedhe, "Issin maalif bulchaa biyya Gibxii sanaaf odefanoo bayee kenitanii?", isaniss akka bulchaan gafii itti bayyiseef of egannodhaan gadii faggessaa isaan qorrata abba isaanitee himaan. Yihudaan ka'ee dhabatee ani wa'ee Biniyaam ittan gafaatama Biniyaam nuyee wajjin ergii barakoo hunduman itti gafatamumma nan-fudhaa jeedhe.

GILGAALA

Yaaqob otumaa mau Biniyaamin erge.

- Yaaqob kennan inni bulchaa biyya Gibxii erge mlidhaa? Lakk 12 irra maaltuu irra ka'aa mera?

- Yaqob ijooloonii isaa, hoori isaa afaan qalqalloo irra argame akka isaan deebisaan itti hime. Yeroo isaan isaa iraa adda ba'aan Yaaqob maal jeedhee kadhatee?

- Obbolaan Yoseef Biniyaamiin fudhataani biyyaa Gibxiin dhaqanii Yoseef duratti dhiyyatan. Yoseef hojeetootaa isaa maal abbomee (Lakk 16)

- Isaanis gara manaa Yoseefit geffamanii, Lakk 18 maal nuutti himaa?

- Obboleessaa isaanii irratti yaakaa waan hojjetaniif samuun isaanii akka isaan ceephaa'a jiruu hubachuu daandeenya. Isaan maal jeedhan?

- Hojjeetaan Yoseef haalii hunduu naaga akka ta'ee isaanitti himee yuu isaan gaaruu waan offi hin-amaaneef akka waan baleesaa hinqabneetti itti himataani. Lakk 23 irra maal jeedhan?

“ _____
_____
_____”

BARSIIISAA

Akkumaa yadanuu, Lakk42 irratti obbolaan Yoseef isaa irra gargaar ba'aani gara abba isaanitti yeroo deebi'aan horii isaan kaafaluudhaaf dhaaqaan affan qalqaalloo isaanii irratti argamme (Lakk 27-35) Uumamaa 43:12 obbolaan Yoseef amma horri ittiin midhaan bitaan fudhataani gara biyya Gibxii dhequu qabuu. Isaaniis yeroo lamaffadhaaf gara biyya Gibxii dhaaqaani. Yoseefis gara manaa isaatti akka geefamaniif hojjeeta isaa abbomee. Isaaniis bayyee sooddaachudhaan kaan ka'ee waan jeedhaan waalaalanii (Lak 18)

Seenaan isaa ittumma fuufa obbolloon Yoseef hojjeeta Yoseefiiti waa'ee qershii isaa affab qaalqalla irra argamee waan tookoolle akka hinbeekneef ammas dabalataanii midhaan bitachuuf akka dhufaan dubatuu turanii.

“nutti eenyu akka horikenya akka affaan qalqall keenyaairaa ka'e hibeeknuu” jeedhan.

Hojjetaan gaaruu waan tokkole sodachuu akka hinqabnee dadabiisee itti hima ture. Irra derbbase wantii isaan hassa'a jiraan kun waan tokkole akka isaaf gala hinjiree itti hima ture.

Tarii Waaqayyoo waqqa abba keessanitu badhadhumaa isaa irra isiniif kene ta'aa hedheen.

Kenafuu ergaa horiin kafalameera ta'e kaafeeli gaffi jedhuu ka'uu qabna. Horri nuyee arganii kana enyuutu nuuf kenne?

Seera uumamaa 42:25 keesa deebi'ii horiin isanii deebi'ee aka keenamuuf akkasumas kara isaaniitti kaan isaan barbaachiisuu nyaani akka isaniif keenamuu Yosef hojjetotta isaa abomee ture.

Yosef baasii isaani cuufuuf ittigaafatammuaa fuudhateera. Inni horii obbollooni isaa baasuu qabaan offi isaa akkanhorii isaa irra kaafale. Issan amma baasii irra bilisaadha. Gaatiin tokkolee isaan iraa hinjiruu.

WAA'EE WAAQAYYOO MAAL BARANNAA?

Barnnota kana hundumaa keessatii Waaqayyoo Yoseefi wajjin akkan tureef namoota durattilee fudhatamaa akka qabaatuuf gaarumaasaa akka isaaf baa'eese barannara. Haala adda kana keessatti jireenyaa Yoseefitti kaan obbollootaan isaa irra waalitidhufeenyaa Waaqayyoo nu'wajjiin qabuu baranna. Kara offi keenya filannera addemuuf tokkomaa waaqayyoo wajjin qabnuu yoocabsiinee eyuu, jalaal isaa gudda irran kaan ka'ee cuubbuu keenyaa nuuf dhiiseraa. Keraa Kristoos Iyessuus blisaa banerra.

Gaatti maalee jiraachuuf muxaanno qabdaa? Yokkan imo blisa taatee jiraateemuxxano qabdaa?qaanii irra blisa taateeta? Himaata irra blisa taateeta? Waaqayyoo abban kenyaa nuuf dhisee nuuti blisa banirra.

GILGAALA ITTIFUUFA

- Lakk 24: Simi'oon issan irra adda ba'e. Bulchiinsi biyyichaas isaan wajjin akka irraate nyaatuuf qophiin taasifameera. Keenaanis isaaf keena muuf pqpha'eera,haarooni isaanii baaka argateeteniru, miilii isaanii dhiqameera, kana boode irrbaata nyachuufidha, yeroo Yoseef olgalee ol ka'aani fuula isaa duratti gaadi jeedhani isaa simataan. Yoseef maal isaan gaafatee (Lakk 27)
-

Isaanis waan gaafatamaan itti himanii ammas gaddi jeedhani sagadaaniif (Lakk 28)

- Wa'ee Biniyaam isaan gaafate, barii bayyeen darbeera. Biniyam isaa durii irraa jijjirameera. Yosefis isaa mirkaneefachuu qaba, Yoseef maal ittin jeedhe?

Amma jeehaa ciiciimaa Yoseef obbolootaa isaatti dubacha turee irra galeera?

- Lakk 30: Yoosef obbolotaa isaaf keesuma mucaa hadhaa isaatti kaan ta'ee Biniyaamiif garaa akkamii akka inni qabaachaa turee nutti muli'sa. Yoseef offqabu waan hindaandeenyf ariifatee ba'e bakka itti bo'uus babaadee dhaqee qobaatti boo'ee. Yeroo dheera boodaa obbolootan isaa waan argeef bo'ee baafachuu qaba, Yoseef Biniyaamiin naal jeedhe? Boollatti darbatamuun Yoseef tokkumma maatii saana bmidheera keesumaa tokkuma Yoseetiif Biniyaam.

KADHATA

Seenaan ittumafuufa. Barnooni 5ffaan ittumaa fufee jireenya Yoseetiif obbolootaan isaa irratti maaltuu akka ta'ee ibsa. Waaqayyoo isaa wajjin waan tureef tokkumma isaanii deebisee ijjaare. Waaqayyootti nu-wajjiin jira, inni jireenya kenya kessatti waara nutti bayyee jaalanu iyuu beeka. Hawikee Waaqayyooti himaadhu, jaalala Waaqayyoo isaa jeereenyaa kee kaassatti hubatees warra kaanitti dubadhuu. Abdiin Waaqayyoo hundumaa keenyaa fi qabuu jireenaa barabaraatti. _____

BARNNOTA SHAAN- KUTAA 1

SEENSA

Dhuma irraatti Yaaqoob Biniyaam obbollootaan isaa sadaan wajjiin Gibxiitti akkainni gadi bu'u ni-heeyame. Keenaa bayye bulchaa biyya Gibxiffee fuudhanii midhaan achumaan bitachuuf. Gareen xiqoon kuunis yaadooshaan Gibxitti gadi bu'u. haalii hundumtuu akka isaan abdataniitti ta'aafi hinjiruu waan ta'eef. Yeroo darbee bulchaan sun jeecha ciicimaa itti dubachaa ture, guyyaaa sadiif to'anno jala isaan galche ture, nama tokko achiitti dhisaani obboleesaa isaani saa xiiqaa aka fideen isaan gaafate ture. Horiin isaan ittin midhaan bitatanii turaan beedi'ee affan qalqaloo isaanii irra argataniiru.

Isaa lamaffa dhaqaan kanattis mana bulcha Gibxii akka dhaqaan abbomamaniiru. Laqaanas achiitti naachuu qabu. Maaluaafu, yaadaa isaanii keessatti garba ta'anii bitamuuf aka jiranii fi Waaqayyoo wagga bayyee dura kaan isaan obboolesaa isaanii Yoseefii irratti rawwataniiff waan isaan addabaa jiruu isaanitti fakkate ture. Hojjeen Yoseef waan tokkole soodachuu akka hinqabane mirkaneeseera. Rakkinii tokkolee hinjiruu hinsoodaatiinaa waqnii kessaan isinii keeneera. Amma obbloon kurnaano wal-argeniiru, Simoon isaa Gibxiitti haafee turee wajjiniis.

Bishaan miilaa ittin dhiqataan keenameef, haaroota isaaniifis nyaanii keename booda nyaachuuf ottu qopha'aniitti Yoseef oolgalee. Isaaniis Yoseef keennaa dhiyeesaan. Achumaanis wa'ee nageenya abba isaanii saan gaafachuutti ka'ee. Akka isaan Biniyaam obboeesa isaani isaa xiqaa fidaannis mirkaneefate. Yoseef yeeroo obboleesaa isaa isa xiqaa arguu obsuu hindaandeenyee. Daafee arifatee mana ba'ee qufaa isaa qoofatti dhaqee boo'ee. Seenan kuun Yoseef deeb'ee bakka isaan nyaachaa jiraan akka seenee dubata.

HOJJI MANAA

Uumamaa 43 hundaa isaa dubisii

GILGAALA

Yoseef erga off jajabeesee manatti ol deebi'ee nyaanii akka dhiyyatu abbome.

- Tokko tokko isaanii eesa ta'anii akka turan ilaali: Lakk 32

- Yoseef eessatti nyaatee?

- Oobolooni Yoseefiis eessatti nyataani?

- Waarrii Gibxii eessatti nyatanii?

Bakki ta'umsaa kuun maaliif akka kanattii qopha'ee?

Yoseef maaliif warra Gibxi wajjinin hinteenyee? Uumamaa 41:2 yaada maali keena?

- Lakk 33 wa'ee bakka ta'umsaa maal nutti himaa?

Yaani obbolootaan Yoseef maal turee?

- Akkataa nyaanii dhiyyatu kessa waan nama ajaibsiisuu maalidha?

Nyaata attamiitu dhiyyata?

Nyaani Biniyaamiif attamitti dhiyyatee?

Yeroo gaarii qabaatanii bayyee gamadanii (Lakk 34) “isaan akkasitti Yoseefii wajjin
_____ isanittis in _____”

BARNNOTA SHAN- KUTA 2

GADI FAGGEESSANII QORACHUU

Qaphxii Seenaa kana keessatti argamaan keessa Lakk kanilee salphifnee ilaluu hinqabanu.

Qaphixolee jiraan hbateta....

- Yoseef obbolotaan isaatti eenyuu akkata'ee daafee maaliif itti himuu dhisee? Yeroo Biniyaamin argee miirraa isaa to'achuu waan hindaandeenyeef daafee ijaa saanii dura gadi ba'ee. Obbollooni isaa kudhalamaanu mana tokko keessaa wall faana jiru. Isaanifis off himulifnee?
- Itti fuufees, wa'ee bakka nyataa mijeessuutti. Jalqabaa, bakka itti nyaani dhiyaatu sadiitu jira, bakka Yoseef itti nyatuu, kaan obbolootaan isaafi kaan wara Gibxii itti nyaatan. Waarrii Gibxii warraa Ibrootaa waan tufataniif isaan wajjiin nyata hinenyaatanii. Yoseef qoofaa nyaatee?
- Warii Gibxii bakka taa;umsa isaani dhalootaati taartiibaan aangafaa irra egalee akka angaafa quuxusuutti teesisu. Attamitti kana beekuu? Obbolloonilee bayyee dinqisfatanii.
- Obbollooni sun nyaanii isaaniif dhiyatee kaan bulchaa Gibxii wajjin walfakaata ture? Nyaanii kuunii maadii bulchaa iraa fudhamee maalee kaan warra Gibxii irra mitti. Isaan kana hubataniiru? Hundii isaanii nyaata walqixa nyatanii? Kun immoo isaaniitti dhaga'ameera?
- Yoseef obboleesaa isaa quxiisu warra kaan caalaa bayee jaalatee, garuu hundumtii isaaniyuu bayyee gamadaanii natanii dhugaan. Kaan Biniyaam harkka shan yeroo caaluu wariikan homayuu ittin fakanee turee.

HOJJII MANA

Seera Umamaa 44 dubisii

GILGAALA

Seenaan kun haali tokko isa tokko wajjin wal-fudhatee itti fufe.

- Lakk 1-2: Yoseef hojjetaan isaa maal aka goodhuuf itti himee?

- Obbollooni Yoseef ganameefatanii gara kaananiitti deemsaa eegalani. Yoseef itti fuufee hojjeeta isaatti maal himee?

- Yemuus hojjeetaan Yoseef faana dhaqee wan Yoseef isaaniin jeedhee turee jedheni. Isaa hameefamaa jiraan kanaaf maal deebisanii?

Maalii? Maalii? Maalii? Amamoo maal goonnee?akka isaan abdii kutataan argitee? Abdii hinkutanuu laata? Lakk 7 fi 8 jeechaa maali jeehuu jala saraarii.

- Lakk 9 irratti maalif kadhatanii?

Hijjeetaan Yoseefis namni xoofichii baatti argamee garbichaa isaa akka ta'uu isan wajjin waliigalee.

- Lakk 10-13: tokko tokko affaan qaqaloo saqata'anii, xoofichis enuu birratti argamee?

BARNNOTA SHAN-KUTA 3

BARSIISA

Obbollooni Yoseef yeroo qodan xooficha affan qalqaloo Biniyaam keesa argame na'anii uffata isaani tarsiisaani: Umamaa 44:13. Uffata tarsiisaan guddaa agarsiisa. Jeecha uffata jeechu wajjin walfakkatuu Lakk 13 irra hubadhu. Caqasii Lakk kana maal jeecha? _____

Seera Uumamaa kana keessatti uffata isaa tarsiisee jeechii jeechu yeroo lama jeechameera. 'Yoseef uffata isaa tarsiiseera'. Jalqaaba Uumamaa 37:29 irratti argama. Kuta kana keessatti enyuutu uffata isaa tarsiisee? _____ isaa lamaffa jeechamees ilaalii. Isaa lamaffa jedheeme kana irratti enyuutu uffata isaa tarsiisee? _____

GILGAALA

Obbolloonii isaa bayee gaddani. Biniyaamiin dhisaanii galuu hindaada'ani, kanafuu hundumtti isaaniyuu bulchaa biyyachaa kadhachuuf Gibxiitti deebi'ani. Lakk 14 malumaafiyuu Yoseef maanatti isaan eega ture.

- Gagessa haaraa isaan giddutti ka'ee. Eenyudha inni (Lakk 14) _____ inni maaliif gaggeesuma kaanfudhate? Maaliif bakka kana fudhate? Umamaa 43: 8-10 dubissi. _____
- Akkuma Yoseef bira ga'aniin fuundura Yosefiiti kufani. Isaaf kufanii sagaddudhan eenuttu gudda akka ta'ee ibsani. Yosefiis abbo qabu kanaan isaan himachutti ka'ee. Gaafiis isaantii cimsee. Hojji isaan rawaatanii turanif akka inni isaan qorachaa jiruu hibakaan turennii? Amala ga'dhee kana bulchaa Gibxii duratti qabachuu hinqabaan.

Maalif akka waan haaqa hin hojjeeneetti obboootaan isaa hameesuu barbaadee?

- Yaaakki isaanii isaan hameesee. Doggogorii isaan hojjetan isaan qabe. Maalumaafu isaani isaa duriit. Akka Lak 16 tti waantii barbaadamee maalii?
-

- Yihuudaan hundumtuu yaakamoota waan ta'anif garba ta'aniit Gibxiin turuu akka qaban dubate. Yoseef garuu kana akka hingonee itti himee. Garuu namii yakee sun qoofaan akka achitti hafuu barbaadee. Namii sun eenyuu? _____ Yihudaan yeroo tokko isaaniin bakka bu'ee dubate. Yihudaan bulchaa biyyatitti maal dubaate?

- Lakk 20-22:
-

- Lakk 21-24:
-

- Lakk 25-26:
-

- Lakk 26-29:
-

Yihudaan bulchaa biyyichaatti waan hunduma gabaabsee dubate. Innis yeroo jalqaba midhaan midhaan bitachuuf gara biyya Gibxiiti bu'aani eegalee waan isaan mudatee hundumaa itti hime.

- Ittifuufees Biniyaam yoo isaan wajjin debe'ee hingaluu ta'ee abba isaaniira maaltuu ga'uu akka daanda'u itti ibse. Itti dabalees Lakk 32 irratti maal mul'isee? Enyuutu dulomeera? Boriin jireenya nama sena yoo Biniyaam deebi'ee galuu baatee maal ta'a?
-
-

- Yihuudaan Lakk 33-34 wa'ee maalii kadhatee?

BARNNOTA SHAN-KUTA 4

GADI FAGGEESSANII QORACHUU

Yoseef amma yuu eenyuumaa isaa dhugaa obbolootaan isatti hinmul'isnee. Kana goochuu irra yeroo hollotaa tiksaa turaanitti haalii jijiramee ture too ta'ee baruu barbaadeera. Yeroo sana, mucaa Yaaqoob isaa jalataama ture akka jibbanfi ajjeesuuf barbaadanii garuu kana gochuu irra immoo dalddaltoota biyyaa Gibxiitti gaadi bu'aniitti gurguratani. Uffata Yosef irra baasanii dhiga ra'eetti cuuphaan gara abba isaanitti geessanii kunno ufta Yoseef caakaa keesaa arginee jeedhanii gowwomsan. Yaaqqob wa'ee mucaa isaa Yoseef maal jeechuu alla qabaan isuumaaf dhiisan

GILGAALA

Haalii jijirameera? Yoseef maal hubatee? Gaafii ka'uu hundumaaf deeniin kee deegersa qabaa?

- Attamitti wal-simmacha turaa?

- Oduu isaan gara manatti geesaa turan maalii?

- Wa'ee Biniyaam maal jeedhani?

- Abban isaanii Biniyaamin nijaalata?

- Isaanis ilalchii isaan abba isaanif qabaan attamidhaa?

- Haalii irratti attam ture?

- Yoseef irratti maaliif yaka godhanii?

Seena kana keesa deebitee gaafii ka'uuf deebite yeroo ilaatu maal yaadaa? Waali jijirameera?

Keesumaa jijjiraama guddadha jeete kan atti yaaduu maalidhaa? _____

DHUUNFAADHAAN HOJIIRRA OOLCHUU

Obbolootan kanaaf jijirameera. Yeroof ga'uumsii gaara jireenya haaraatii fi guutumatti nama geessa. Jijiramnii atti jiireenyaa kee keessatti hubatuu kuni amalakee, namuumakee, yaadakefi waliti dhufeenyaa kee irratti waan gaarii mul'isaa jiraa? Waan keessa kessatti jijiraamni mul'achaa hinjituu yoo ta'ee maal yaadaa? Jijiraamni fuudhatamaa qabuu maalidha?

Jijiramni gaarrin atti michootaa keeratti argaa jirtuu maal fa'ii? Akkasumas namoota wajjin hojjechaa jirtuufi ijjoolee irratti yeroo dheera kaan argituu maali? Waaqayyoo jireenya keena keessatti hojjechaa akka jiruu jireenya namoota kaanii keessatti akkasuma hojjesha jira. Yeroo fudhuutti jijiramoota gaarii kanaak beekumti keenii.

Nama waan kaana itti himtuu amaala gaarii inni qabuu kana yeroo mirkaneesituufi yeroo jajjabeesituu maal akka jeetuunii itti yaadii

---
